

Szczegółowe warunki i sposób oceniania przedmiotowego uczniów

II etap edukacyjny obejmujący oddziały IV–VII

Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II

w Waplewie

plastyka

I. Ogólne warunki i sposób oceniania

1. Szkoła ma spójne zasady oceniania osiągnięć uczniów.
2. Uczeń w trakcie nauki w szkole otrzymuje oceny bieżące, klasyfikacyjne śródroczne i roczne oraz końcowe.
3. Ocenianie ma charakter ciągły, a stopnie wystawiane są systematycznie, zgodnie ze szczegółowymi warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego uczniów określonymi w statucie szkoły.
4. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności.
5. Ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych ma na celu monitorowanie pracy ucznia oraz przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.
6. Nauczyciel jest obowiązany indywidualizować pracę z uczniem na zajęciach edukacyjnych odpowiednio do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

II. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia

1. Osiągnięcia ucznia sprawdzane są za pomocą metod oraz narzędzi skonstruowanych z zachowaniem obiektywizmu, trafności i rzetelności.
2. Ustala się metody oraz narzędzia sprawdzania i oceniania określone w poniższej tabeli:

L.p.	METODY	NARZĘDZIA
1)	sprawdzanie ustne:	a) pogadanka sprawdzająca, b) odpytywanie, c) testy ustne, d) prezentacje uczniowskie,
2)	projekty i badania uczniowskie:	a) projekty zespołowe, b) obserwacje, c) portfolio ucznia;

3. Uczeń ma prawo do jednokrotnej poprawy oceny z wykonanej pracy. Ocena wpisywana jest do dziennika, jeżeli jest wyższa od oceny poprawianej.
4. Czas, w jakim ocena powinna być poprawiona, ustalony będzie przez nauczyciela przedmiotu, nie może on być jednak dłuższy niż dwa tygodnie od otrzymania oceny.
5. Formy poprawy oceny:
 - 1) ustna;
 - 2) praktyczna
6. Jeżeli uczeń nie oddał pracy plastycznej z powodu nieobecności:
 - 1) tylko w tym dniu – zalicza lub przynosi na najbliższą lekcję, na której jest obecny;
 - 2) krótszej niż tydzień – zalicza lub przynosi w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły;
 - 3) dłuższej niż tydzień – zalicza lub przynosi w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły;

- 4) spowodowanej długotrwałą chorobą lub sytuacją losową – zalicza lub przynosi w terminie ustalonym z nauczycielem;
 - 5) nie umówił się na jej zaliczenie w wyżej wymienionych terminach, zalicza lub przynosi na pierwszej lekcji, na której jest obecny po ich upływie.
7. Uczeń uzupełnia materiał z zajęć edukacyjnych w przypadku nieobecności:
- 1) jednodniowej – na następną lekcję z danych zajęć edukacyjnych;
 - 2) krótszej niż tydzień – w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły;
 - 3) dłuższej niż tydzień – w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły;
 - 4) spowodowanej długotrwałą chorobą lub sytuacją losową – w terminie ustalonym z nauczycielem.
8. Uczeń ma prawo na początku zajęć, zgłosić nieprzygotowanie do lekcji raz w ciągu półrocza.
9. Za nieprzygotowanie do lekcji rozumie się:
- 1) brak pracy domowej - oznaczenie w dzienniku „bz”;
 - 2) brak uczniowskiego wyposażenia (np. podręcznika, zeszytu, przyborów potrzebnych do wykonania danej pracy) - oznaczenie w dzienniku „npw”;
 - 3) nieopanowanie wiadomości i umiejętności z poprzedniej lekcji – oznaczenie w dzienniku „np”
10. W przypadku:
- 1) ust. 9 pkt. 1-2, nieprzygotowanie, w sytuacjach powtarzających się, zależnych od ucznia, a uniemożliwiających prowadzenie procesu nauczania – uczenia się wpływa na obniżenie oceny zachowania;
 - 2) ust. 9 pkt. 3, uczeń za każde kolejne nieprzygotowanie otrzymuje ocenę niedostateczną.
11. W klasach czwartych na początku roku szkolnego stosuje się czterotygodniowy okres „ochronny” (bez ocen niedostatecznych).
12. Począwszy od klasy IV szkoły podstawowej oceny bieżące oraz śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych, ustala się w stopniach według następującej skali:
- 1) Stopień celujący 6;
 - 2) Stopień bardzo dobry 5;
 - 3) Stopień dobry 4;
 - 4) Stopień dostateczny 3;
 - 5) Stopień dopuszczający 2;
 - 6) Stopień niedostateczny 1;
- z zastrzeżeniem § 51 statutu szkoły.
13. Począwszy od klasy IV szkoły podstawowej ustala się następujące przedziały procentowe dla poszczególnych stopni z prac:
- 1) 95% - 100% - stopień celujący;
 - 2) 94% - 89% - stopień bardzo dobry;
 - 3) 88% - 69% - stopień dobry;
 - 4) 68% - 49% - stopień dostateczny;
 - 5) 48% - 34% - stopień dopuszczający;
 - 6) 33% - 0% - stopień niedostateczny.
14. Dostosowanie przedziałów procentowych dla poszczególnych stopni z prac pisemnych w przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego:
- 1) 95% - 100% - stopień celujący;
 - 2) 94% - 85% - stopień bardzo dobry;
 - 3) 84% - 66% - stopień dobry;
 - 4) 65% - 46% - stopień dostateczny;
 - 5) 45% - 23% - stopień dopuszczający;
 - 6) 22% - 0% - stopień niedostateczny.

15. Ogólne wymagania edukacyjne:

- 1) **stopień celujący** otrzymuje uczeń, który:
 - a) opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach edukacyjnych wynikających z podstawy programowej
 - b) samodzielnie i twórczo rozwija własne zainteresowania i uzdolnienia,
 - c) jest kreatywny, oryginalnie rozwiązuje problemy;
- 2) **stopień bardzo dobry** otrzymuje uczeń, który:
 - a) opanował bardzo dobrze wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę,
 - b) sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami; rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte podstawą programową i programem nauczania,
 - c) potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo - skutkowych wykorzystując wiedzę przewidzianą w programie,
 - d) rozwiązuje problemy i zadania dodatkowo stawiane przez nauczyciela,
 - e) potrafi łączyć wiedzę z kilku przedmiotów przy rozwiązywaniu zadania;
- 3) **stopień dobry** otrzymuje uczeń, który:
 - a) opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową nauczania w danej klasie,
 - b) w ciągu trwania roku szkolnego (półroczna) wykazuje się odpowiedzialnym stosunkiem do przedmiotu;
- 4) **stopień dostateczny** otrzymuje uczeń, który:
 - a) opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową, które są konieczne do dalszego kształcenia,
 - b) rozwiązuje i wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe, o średnim stopniu trudności;
- 5) **stopień dopuszczający** otrzymuje uczeń, który:
 - a) posiada braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
 - b) wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe, o niewielkim stopniu trudności;
- 6) **Stopień niedostateczny** otrzymuje uczeń, który:
 - a) nie opanował typowych wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową, które są konieczne do dalszego kształcenia,
 - b) nie potrafi rozwiązywać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela.

16. Przy ustalaniu oceny z wychowania fizycznego, techniki/zajęć technicznych, plastyki, muzyki, informatyki/zajęć komputerowych bierze się pod uwagę wysiłek wkładany przez ucznia w wywiązywanie się z obowiązków wynikających ze specyfiki tych zajęć.

17. Przy ustalaniu śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej nauczyciel może brać pod uwagę:

- a) aktywność artystyczna;
- b) osiągnięcia ucznia stosując znaki „+” i „-”; przy czym ustala się, że konwertując plusy i minusy otrzymane za poszczególne aktywności:
 - a) 6 „+” jest równoważne z oceną określoną stopniem 6,
 - b) 6 „-” jest równoważne z oceną określoną stopniem 1.

III. Informowanie o poziomie i postępach w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności

1. Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców/opiekunów prawnych o:
 - 1) wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania;
 - 2) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów określonych w pkt. 1;
 - 3) warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych.
2. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.
3. Sprawdzone i ocenione prace uczniów przekazuje się do wglądu uczniom, w czasie zajęć edukacyjnych, na których nauczyciel omawia je z odwołaniem do zakresu treści, które obejmowała praca, ze wskazaniem pozytywnych rozwiązań oraz trudności, na które napotkali uczniowie oraz udzieleniu wskazówek w jaki sposób poprawić swoją pracę i w jaki sposób należy dalej pracować, aby pokonać trudności.
4. Uzyskane przez ucznia oceny wpisywane są do dziennika lekcyjnego.
5. Uczniowi oraz jego rodzicom udostępniana jest tylko jego własna praca.
6. Na prośbę ucznia lub jego rodziców nauczyciel powinien uzasadnić ustaloną ocenę.
7. Uzasadnienie to powinno nastąpić w formie indywidualnego spotkania w terminie najkrótszym po wniesieniu prośby.
8. Uzasadniając ocenę nauczyciel ma obowiązek:
 - 1) przekazać uczniowi informację o tym, co zrobił dobrze, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy ze strony ucznia;
 - 2) wskazać uczniowi, jak powinien się dalej uczyć.
9. Na miesiąc przed rocznym/śródrocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciel zobowiązany jest poinformować ucznia i jego rodziców/opiekunów prawnych o przewidywanych dla niego rocznych/śródrocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, za pośrednictwem dziennika elektronicznego.
10. Jeżeli uczeń lub jego rodzice nie zgadzają się z przewidywaną roczną oceną klasyfikacyjną, z którą zostali zapoznani, a uczeń chciałby uzyskać wyższą ocenę niż przewidywana, możliwe jest złożenie wniosku o sprawdzenie wiedzy i umiejętności ucznia na zasadach określonych w § 64 statutu szkoły.

IV. Ogólne wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych rocznych/śródrocznych ocen klasyfikacyjnych

Ocena celująca(6) - postawa twórcza, poszukująca, samodzielna, oryginalna twórczość plastyczna, w której wykorzystywana jest wiedza o plastyce, świadome posługiwanie się środkami artystycznego wyrazu w podejmowanych pracach, udział w wybranych konkursach, wnikliwe interpretowanie różnorodnych treści zawartych w dziełach sztuki, wiedza o funkcjach sztuki, dziedzinach plastyki, elementach struktury dzieł, środkach artystycznego wyrazu, stylach w sztuce, zauważanie różnorodnych powiązań plastyki z innymi dziedzinami życia, kształtowanie estetyki otoczenia w różnorodnych formach, rozszerzanie wiedzy poprzez korzystanie z różnych źródeł informacji, mediów, bardzo aktywne uczestnictwo w kulturze, żywe zainteresowanie zjawiskami w sztuce i wydarzeniami artystycznymi

Ocena bardzo dobra (5) – bardzo dobre przyswojenie treści teoretycznych i umiejętności praktycznych, łączenie ich w wykonywanych różnorodnych, oryginalnych kompozycjach plastycznych, bardzo duża aktywność twórcza, dobre posługiwanie się środkami wyrazu artystycznego w wykonywanych pracach, interpretowanie treści dzieł, wiedza o funkcjach sztuki,

dziejach plastyki, elementach struktury dzieł, środkach artystycznego wyrazu, stylach w sztuce, znajdowanie licznych powiązań między plastyką a innymi dziedzinami życia, aktywne wpływanie na estetykę otoczenia, rozszerzanie wiedzy poprzez korzystanie z różnych źródeł informacji, mediów, bardzo aktywne uczestnictwo w kulturze

Ocena dobra (4) - przyswojenie treści umożliwiających tworzenie złożonych praktycznych i teoretycznych ćwiczeń plastycznych, duża aktywność twórcza, interpretowanie niektórych wskazanych treści zawartych w dziełach, wiedza o funkcjach sztuki, dziedzinach plastyki, elementach struktury dzieł, środkach artystycznego wyrazu, stylach w sztuce, przenoszenie wiedzy o plastyce na inne dziedziny życia, m.in. kształtowanie estetyki otoczenia, aktywne uczestnictwo w kulturze

Ocena dostateczna (3) – przyswojenie podstawowych treści umożliwiających realizowanie bardzo prostych, schematycznych, stereotypowych kompozycji plastycznych, uproszczone wypowiedzi o funkcjach sztuki, dziedzinach plastyki, elementach struktury dzieł, środkach artystycznego wyrazu, stylach w sztuce, świadomość potrzeby estetyki otoczenia, bierny stosunek do kształtowania estetyki otoczenia, mało aktywne uczestnictwo w kulturze

Ocena dopuszczająca (2) – przyswojenie treści dotyczących plastyki, nabycie umiejętności umożliwiających realizację zadań życia codziennego dotyczących posługiwania się językiem plastyki w zakresie elementarnym, odnoszącym się do codziennych sytuacji życiowych, wykonywanie schematycznych, znacznie uproszczonych prac plastycznych związanych z życiem codziennym, niekształtowanie estetyki otoczenia, skąpe wypowiedzi o plastyce, bierne uczestnictwo w kulturze

Ocena niedostateczna (1) – poziom opanowanych treści, zakres aktywności twórczej nie umożliwia podjęcia nauki, przyswojenia kolejnych treści, nabycia umiejętności potrzebnych na następnym etapie edukacyjnym, nieuczestniczenie w kulturze

V. Szczegółowe wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych ocen bieżących.

Temat lekcji/ temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Zaproszenie do sztuki		
1. O wyobraźni, naśladowaniu rzeczywistości i zabawie. Artyści malują to, co lubią. Zapoznanie z PZO.	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie znaczenia sztuki dla człowieka, znajomość wybranych tematów dzieł sztuki, dziedzin plastyki i znaczenia wyobraźni w tworzeniu barwnej, uproszczonej kompozycji plastycznej na dowolny temat o małej ilości elementów, niewielkiej oryginalności, stosowanie prostych form do uzupełnienia pracy kolażem 	<ul style="list-style-type: none"> określanie znaczenia sztuki dla artysty, znajomość roli artysty, różnorodnych tematów dzieł sztuki, dziedzin plastyki, określanie znaczenia wyobraźni w tworzeniu, wskazywanie i opisywanie dzieł opartych na odtwarzaniu rzeczywistości oraz grze wyobraźni tworzenie wieloelementowej kompozycji na dowolny temat, kreatywność, pomysłowość w

		<p>ujęciu tematu, kompozycji, stosowaniu ciekawych zestawień kolorów, wzbogacanie pracy poprzez stosowanie ciekawych form plastycznych wykonanych techniką kolażu</p> <p>tworzenie oryginalnego autoportretu</p>
O kresce i o rysowaniu		
<p>2. Jak pracuje artysta? – wykonanie plansz matematycznych (tabliczka mnożenia).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazywanie prostych rzeczy w naturze przypominających kreskę • określanie związku używanego narzędzia z różnorodnością uzyskiwanych • kresek w rysunku na podstawie własnej twórczości i wybranego dzieła plastycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość wielu różnych rzeczy przypominających kreskę w naturze • określanie wpływu używanego narzędzia na tworzenie różnorodnych kresek w rysunku, określanie charakteru kresek we własnych pracach i opisywanie ich w różnych poznanych • dziełach plastycznych
<p>3. Teatr cieni.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość pojęcia konturu, narysowanie określonych przedmiotów za pomocą rysunku konturowego • wskazywanie konturu w wybranym dziele plastycznym • komponowanie prostej, typowej pracy plastycznej na określony temat, posługiwanie się konturem, kreską wykonaną różnymi narzędziami, umieszczenie niewielkiej ilości elementów w kompozycji • znajomość wybranych cech przedstawianych zwierząt i ich otoczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość pojęcia konturu, rozumienie abstrakcyjnego charakteru tego pojęcia, określanie konturów różnorodnych przedmiotów, szkicowanie konturów różnymi narzędziami • wskazywanie różnorodnego sposobu posługiwania się konturem przez artystów inspirowanie się naturą, oddawanie najbardziej charakterystycznych cech zwierząt i ich otoczenia w pracy plastycznej • posługiwanie się konturem w wycinance sylwetek zwierząt, poprzedzone obserwacją • charakterystycznych cech określonych gatunków

<p>4. Kreska jako środek wyrazu artystycznego.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie napisu za pomocą kreski, którego forma w luźny sposób nawiązuje do przekazywanych treści • rozumienie znaczenia kreski jako środka artystycznego wyrazu nadającego pracom różny charakter, porównywanie dwóch dzieł o zróżnicowanej formie • tworzenie za pomocą kreski wybranymi narzędziami prostej kompozycji pokazującej kreskę jako środek wyrazu artystycznego, który wpływa na zróżnicowany charakter pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie oryginalnego napisu za pomocą kreski, którego forma w trafny sposób oddaje przekazywane treści • rozumienie znaczenia kreski jako środka artystycznego wyrazu nadającego pracom różny charakter, np. nastój, porównywanie kresek w kilku wybranych dziełach plastycznych • tworzenie za pomocą kreski wybranymi narzędziami oryginalnej, wieloelementowej kompozycji pokazującej kreskę jako środek wyrazu artystycznego, który wpływa na zróżnicowany charakter pracy
<p>5. Ślady przedmiotów, ślady różnych materiałów. (elementy dekoracyjne – Dni Papieskie).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość pojęcia grafiki jako dziedziny sztuki i grafika jako twórcy • rozumienie odbijania matrycy jako sposobu powstawania odbitek • znajomość reprodukcji przynajmniej dwóch dzieł graficznych, określanie kreski jako środka wyrazu w grafice • odbijanie różnych materiałów mogących budować matrycę • tworzenie matrycy z przynajmniej dwóch rodzajów materiałów o zróżnicowanej powierzchni • wykonywanie odbitki z samodzielnie przygotowanej matrycy (płytki) 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość i definiowanie pojęcia grafiki jako dziedziny sztuki i grafika jako twórcy • rozumienie odbijania matrycy (powielenia) jako sposobu powstawania odbitek • wyjaśnianie sposobu powstawania różnorodnych dzieł graficznych na skutek odbijania płyt z różnych materiałów, używania różnych narzędzi do wykonania płyt, • opisywanie kilku różnych dzieł graficznych, wskazywanie różnorodnie zastosowanej kreski jako zasadniczego środka wyrazu artystycznego w grafice • odbijanie różnorodnych powierzchni w celu tworzenia ciekawych odbitek • tworzenie matrycy z ciekawej kompozycji kilku rodzajów materiałów o zróżnicowanej powierzchni • staranne wykonywanie odbitki • z samodzielnie przygotowanej matrycy (płytki)

<p>6. Frotaż (przecierka).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określanie frotażu jako techniki graficznej, rozumienie, na czym polega technika frotażu • znajomość wybranego dzieła powstałego techniką frotażu • wykonanie matrycy i odbitki do frotażu o zaplanowanej, prostej kompozycji • wykonywanie frotażu z dowolnej matrycy, powstałej z materiału • o chropowatej powierzchni 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie i omawianie specyfiki frotażu jako techniki graficznej, omawianie, na czym polega tworzenie matrycy i odbitki techniką frotażu • znajomość i opisywanie kilku wybranych dzieł wykonanych techniką frotażu • wykonanie ciekawie zakomponowanej matrycy i odbitki techniką frotażu • wykonywanie ciekawego frotażu (czarno-białego lub barwnego) z dowolnej matrycy lub wykorzystywanie nietypowego materiału do wykonania frotażu
<p>7. Druk płaski z niespodzianką. Monotypia. /</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość grafiki, dwuetapowego sposobu powstawania dzieł w grafice • orientacyjne określanie specyfiki druku płaskiego, rozpoznawanie monotypii jako grafiki jednej odbitki • dokonywanie prostych porównań między drukiem wypukłym, wklęsłym i płaskim w grafice • krótkie, uproszczone opisywanie dzieł graficznych wykonywanych techniką druku płaskiego i innymi 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość grafiki, dwuetapowego sposobu powstawania dzieł w grafice • dokładne określanie specyfiki druku płaskiego, dokładne określanie charakteru monotypii jako grafiki jednej odbitki • dokonywanie wielu porównań między drukiem wypukłym, wklęsłym i płaskim (określanie technik, materiałów, narzędzi, wyglądu odbitek) • ciekawe, rozbudowane omawianie, opisywanie dzieł graficznych wykonanych różnymi technikami, w tym druku płaskiego – monotypii
<p>8. Jak technika, przybory malarskie i podłoża zmieniają obrazy? /</p> <p>Siatki brył.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie malarstwa jako dziedziny plastyki, malarza jako twórcy, obrazów, dzieł malarskich, wybranych technik i narzędzi • określanie kreski i barwy jako zasadniczych środków wyrazu wykorzystywanych w malarstwie • opisywanie barw i kresek w wybranym obrazie • orientacyjne określanie cech pejzażu jako tematu malarstwa • tworzenie techniką mieszaną prostej, typowej kompozycji 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie, definiowanie malarstwa jako dziedziny plastyki, malarza jako twórcy, obrazów jako dzieł malarskich, wybranych technik (malarstwa akwarelowego, olejnego, mozaiki, witrażu, kolażu) i narzędzi • dokładne określanie kreski i barwy jako zasadniczych środków wyrazu wykorzystywanych w malarstwie • trafne opisywanie barw i kresek w kilku wybranych obrazach • dokładne określanie rodzajów pejzaży i cech pejzażu jako tematu malarstwa • tworzenie oryginalnej, złożonej, wieloelementowej kompozycji

	malarskiej inspirowanej naturą	malarskiej inspirowanej naturą, wykorzystywanie możliwości różnych technik w pracy plastycznej
9. Barwy czyste – podstawowe i pochodne.	<ul style="list-style-type: none"> • określanie barw podstawowych i pochodnych oraz sposobu tworzenia barw pochodnych • samodzielne uzyskiwanie barw pochodnych w modelu koła barw • obserwowanie i wyodrębnianie barw podstawowych i pochodnych w naturze oraz we wskazanym obrazie • tworzenie prostej kompozycji z wyobraźni o niewielkiej ilości elementów, w której zastosowane są barwy podstawowe i pochodne 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie barw podstawowych i pochodnych, wskazywanie sposobu tworzenia barw pochodnych, stosowania ich w dziełach sztuki • i wykorzystywania w życiu codziennym • samodzielne uzyskiwanie barw pochodnych w modelu koła barw, staranność wykonania • obserwowanie i wyodrębnianie barw podstawowych i pochodnych w naturze oraz w różnych dziełach sztuki • tworzenie oryginalnej, złożonej kompozycji z wyobraźni o dużej ilości elementów, w której zastosowane są ciekawie zestawione barwy podstawowe i pochodne • posługiwanie się różnymi sposobami mieszania barw w pracy plastycznej
10. Barwy ciepłe i zimne.	<ul style="list-style-type: none"> • określanie barw ciepłych i zimnych, odwoływanie się do skojarzeń z życiem codziennym • orientacyjne wskazywanie barw ciepłych i zimnych w kole barw • wskazywanie barw ciepłych i zimnych w wybranym obrazie • tworzenie prostej kompozycji w barwach ciepłych i zimnych 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie barw ciepłych i zimnych, odwoływanie się do skojarzeń z życiem codziennym, określanie, porównywanie temperatury barw cieplejszych i chłodniejszych • określanie i porównywanie temperatury barw w modelu koła barw • wskazywanie barw ciepłych i zimnych w różnych dziełach malarskich, porównywanie temperatury barwy • tworzenie oryginalnej kompozycji, złożonej pod względem formy i ilości elementów w barwach ciepłych i zimnych

<p>11. Gama barwna. Akcent kolorystyczny. Wiele akcentów, jeden akcent.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość wąskiej gamy barw ciepłych i wąskiej gamy barw zimnych oraz szerokiej gamy barw • znajomość pojęcia akcentu kolorystycznego, różniącego się temperaturą w stosunku do gamy kolorystycznej obrazu • określanie gamy kolorystycznej, akcentów w stroju i obrazie • znajomość pejzażu jako tematu malarskiego • wykonywanie barwnej, uproszczonej kompozycji w określonej wąskiej gamie kolorystycznej z akcentami 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość barw wchodzących w zakres wąskiej gamy barw ciepłych i wąskiej gamy barw zimnych, tonacji oraz szerokiej gamy barw • znajomość i wyjaśnianie pojęcia akcentu kolorystycznego różniącego się temperaturą w stosunku do gamy kolorystycznej obrazu, wyjaśnianie znaczenia jednego lub wielu akcentów barwnych w obrazie • opisywanie, określanie gamy kolorystycznej, tonacji i akcentów w strojach, obrazach, najbliższym otoczeniu i w naturze • dobra znajomość i wyjaśnianie cech pejzażu jako tematu malarskiego, określanie sztafażu w pejzażu • wykonywanie barwnej, oryginalnej kompozycji w wąskiej gamie kolorystycznej z akcentami
<p>12. Boże Narodzenie. Gwiazdki, aniolki, łańcuchy ze słomek i innych materiałów.</p> <p>Podsumowanie wiadomości o kresce, barwach podstawowych i pochodnych, gamach barwnych</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość tradycji świątecznych i ich znaczenia • inspirowanie się tradycyjnymi ozdobami świątecznymi i tworzenie własnych • wykonywanie prostych ozdób świątecznych o zróżnicowanych kształtach i barwach • dokonywanie prostego podziału pracy na zasadnicze etapy, planowanie kolejności czynności podczas wykonywania ozdób świątecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość tradycji świątecznych i ich znaczenia, zauważenie wpływu sztuki ludowej i tradycji ludowych na tradycje świąteczne • twórcze inspirowanie się tradycyjnymi ozdobami świątecznymi i tworzenie własnych, nawiązujących do nich, oryginalnych ozdób • staranne wykonywanie prostych i złożonych ozdób świątecznych o zróżnicowanych kształtach, przemyślanej kompozycji, kolorystyce i detalach • dokonywanie szczegółowego podziału pracy na etapy, planowanie kolejności czynności podczas wykonywania ozdób świątecznych
<p>13. Patron roku 2024.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość pojęcia kompozycji i komponowania • znajomość barw lekkich i ciężkich • proste określanie cech kompozycji, w której spełniona jest zasada równowagi • wskazywanie równowagi w wybranym dziele malarskim • orientacyjna znajomość fantastyki jako tematu w sztuce 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość i określanie pojęcia kompozycji i komponowania jako tworzenia układu elementów plastycznych • znajomość barw lekkich i ciężkich, określanie ich znaczenia dla uzyskiwania równowagi w kompozycji • określanie różnorodnych cech kompozycji, w której spełniona jest zasada równowagi (wielkość,

	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie barwnej kompozycji • o niewielkiej ilości elementów, w której widoczne jest dążenie do równowagi 	<p>rozmieszczenie, barwa elementów)</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazywanie równowagi w kilku zróżnicowanych dziełach malarskich • dobra znajomość i określanie wielu cech fantastyki jako tematu w sztuce • tworzenie oryginalnej barwnej, wieloelementowej kompozycji zgodnie z zasadą równowagi
<p>14. Kompozycja symetryczna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określanie cech symetrii, kompozycji symetrycznej • zauważanie symetrii w przyrodzie i dziełach sztuki • tworzenie kompozycji symetrycznej o niewielkiej ilości elementów z osią symetrii 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie, omawianie cech symetrii, kompozycji symetrycznej • zauważanie symetrii w przyrodzie, dziełach sztuki, życiu codziennym, np. formie przedmiotów • tworzenie oryginalnej, nietypowej kompozycji symetrycznej o dużej ilości elementów składowych, ciekawie zakomponowanej po obu stronach osi symetrii
<p>15. Kompozycja rytmiczna. Różne rytmy.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określanie zasadniczych cech rytmu i kompozycji rytmicznej • zauważanie rytmu w dziełach plastycznych i w innych dziedzinach życia • zauważanie i opisywanie prostego rytmu w dziele plastycznym • tworzenie różnych prostych kompozycji rytmicznych różnymi technikami 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie różnorodnych rytmów, określanie cech rytmu, kompozycji rytmicznej • zauważanie, porównywanie cech rytmu w dziełach plastycznych i innych dziedzinach życia (określanie podobieństw i różnic) • zauważanie różnorodnych rytmów w wybranych dziełach plastycznych o zróżnicowanym charakterze • tworzenie oryginalnych kompozycji rytmicznych różnymi technikami
<p>16. Upominki z okazji Dnia Babci i Dziadka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie współpracy, współdziałanie podczas prac zespołowych, planowanie kolejności czynności i etapów pracy • wykonywanie prostych elementów dekoracyjnych, których forma podporządkowana jest całości dekoracji • stosowanie określonej kolorystyki 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie współpracy, współdziałanie podczas prac zespołowych, inicjowanie działań, planowanie kolejności czynności, konsekwentne realizowanie zaplanowanych działań • wykonywanie prostych i złożonych elementów dekoracyjnych, których forma, kolorystyka i wielkość podporządkowana jest całości dekoracji; łączenie mniejszych elementów w większe segmenty

<p>17. Co to jest plama?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość pojęcia plamy barwnej w malarstwie • określanie luźnego i zwartego układu plam barwnych oraz plam barwnych otoczonych konturem, wskazywanie ich na prostych przykładach • orientacyjne określanie abstrakcji jako tematu malarskiego • tworzenie prostych, różnych układów plam barwnych we własnych pracach plastycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość, definiowanie, określanie pojęcia plamy barwnej w malarstwie • definiowanie, określanie luźnego i zwartego układu plam barwnych, plam barwnych otoczonych konturem, wskazywanie ich w różnych dziełach sztuki • dokładne określanie cech abstrakcji jako tematu malarskiego • tworzenie różnych układów plam barwnych, ciekawych pod względem kolorystyki i kompozycji we własnych pracach plastycznych
<p>18. Wielkanoc. / „Pisanka z wielkim ogonem lub skrzydłami, czyli o pawiu, lisie, wiewiórce i smoku, które przebrały się za pisanki w wielkim koszyku wielkanocnym”</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość tradycji świątecznych, ludowych dekoracji świątecznych palm, pisanek • znajomość zdobień pisanek charakterystycznych dla regionu • wykonywanie dekoracji pisanki, dodawanie elementów przestrzennych • tworzenie prostej ilustracji rysunkowej przedstawiającej elementy dekoracji świątecznych (koszyczek, serwetka) 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość tradycji świątecznych, określanie ich znaczenia dla rodziny, grupy społecznej i przekazywania tradycji, znajomość ludowych dekoracji świątecznych palm, pisanek • dobra znajomość, opisywanie zdobień pisanek charakterystycznych dla regionu • wykonywanie oryginalnej dekoracji pisanki, dodawanie do niej ciekawych, starannie wykonanych elementów przestrzennych • ilustrowanie wybranych tradycji świątecznych, tworzenie oryginalnej, barwnej kompozycji przedstawiającej elementy dekoracji świątecznych (koszyczek, serwetka)
<p>19. Sztuka użytkowa codzienna i świąteczna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość znaczenia estetyki otoczenia, w tym kultury nakrywania do stołu, podniesienia uroczystego charakteru uroczystości rodzinnych, świątecznych, spotkań przyjacielskich poprzez estetykę stołu • tworzenie projektu białego obrusa w formie kompozycji rytmicznej, kolażu z papierów o zróżnicowanej fakturze • staranie się o tworzenie uproszczonej, spełniającej zasadę równowagi, rytmicznej, zróżnicowanej kompozycji 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość różnorodnego znaczenia wpływu estetyki otoczenia na życie codzienne i uroczyste wydarzenia, określanie znaczenia kultury nakrywania do stołu dla podniesienia i określenia charakteru uroczystości rodzinnych, świątecznych, spotkań przyjacielskich poprzez estetykę stołu • tworzenie oryginalnego projektu białego obrusa w formie kolażu jako • przemyślanej, zróżnicowanej kompozycji rytmicznej spełniającej zasadę równowagi z papieru o zróżnicowanej fakturze

	<p>stołu w wybranej kolorystyce z różnorodnych elementów gotowych i samodzielnie wykonanych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie bogatej, wieloelementowej kompozycji spełniającej zasadę równowagi, rytmicznej, celowo i w przemyślany sposób zróżnicowanej kompozycji dekoracji stołu, twórcze wykorzystywanie elementów gotowych, samodzielne wykonywanie przemyślanych, pomysłowych, oryginalnych elementów dekoracyjnych
<p>20. Tajemnice faktury. / DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość pojęcia faktury oraz określanie jej różnic w dziełach zależnie od sposobów nakładania farb, a w konsekwencji zróżnicowania powierzchni obrazów • wskazywanie zróżnicowanej faktury na prostych przykładach • orientacyjne określanie różnic faktury w pejzażach • tworzenie kilkuelementowej, prostej kompozycji, w której występują plamy barwne o zróżnicowanej fakturze 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość, definiowanie pojęcia faktury oraz określanie jej różnic w dziełach zależnie od sposobów nakładania farb, a w konsekwencji zróżnicowania powierzchni obrazów • wskazywanie zróżnicowanej faktury w różnych dziełach malarskich, porównywanie wpływu różnic faktury na wyraz, odbiór nastroju obrazów • omawianie sposobów zastosowania faktury w pejzażach • tworzenie oryginalnej, wieloelementowej, ciekawie zakomponowanej pracy, w której występują plamy barwne o zróżnicowanej fakturze
<p>21 Uroki akwareli.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określanie różnic faktury związanych z zastosowaną techniką malarską • określanie faktury plam w akwareli • omawianie wybranych cech dzieła namalowanego akwarelami, m.in. o tematyce pejzażowe • wykonywanie techniką akwareli prostej kompozycji 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie różnic faktury związanych z zastosowaną techniką malarską, np. farby plakatowe, akwarela • określanie faktury, różnego sposobu malowania plam w akwareli • omawianie różnorodnych dzieł malarskich namalowanych techniką akwareli, zróżnicowanych pod względem faktury plam
<p>22. Od przedmiotu do jego znaku.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech formy prostego znaku plastycznego jako formy grafiki użytkowej • określanie miejsc, w których spotykamy się ze znakami plastycznymi, określanie treści i sposobu jej przekazywania • tworzenie prostych znaków 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie, omawianie cech formy prostego znaku plastycznego jako jednej z form grafiki użytkowej • określanie miejsc, w których spotykamy się ze znakami plastycznymi, określanie treści i sposobu jej przekazywania • tworzenie starannych, ciekawych

	<p>graficznych ilustrujących wybrane zjawisko (np. przyrodnicze, atmosferyczne) lub przedmiot za pomocą tradycyjnych technik lub przy użyciu komputera</p>	<p>pod względem formy plastycznej prostych znaków plastycznych ilustrujących wybrane zjawisko (przyrodnicze, atmosferyczne), stan, przedmiot za pomocą tradycyjnych technik i przy użyciu komputera</p>
<p>23. Znaki złożone.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określanie cech złożonych znaków plastycznych, porównywanie znaków prostych i złożonych • określanie prostych cech grafiki użytkowej jako dziedziny plastyki • znajomość uniwersalnego charakteru przekazu znaków złożonych • znajomość cech logo • znajomość wybranych znaków złożonych i przekazywanych przez nie treści • komponowanie przynajmniej dwóch elementów w złożony znak plastyczny • tworzenie logo • tworzenie złożonego znaku plastycznego o konkretnym przesłaniu, np. orderu 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie, definiowanie cech, formy złożonych znaków plastycznych, porównywanie form, przekazu prostych i złożonych znaków • określanie różnorodnych cech i form grafiki użytkowej jako dziedziny plastyki • znajomość uniwersalnego charakteru przekazu znaków złożonych i odczytywanie go na podstawie różnych znanych znaków złożonych, np. dotyczących akcji społecznych, działalności instytucji • przemyślane, celowe komponowanie dwóch lub kilku elementów w złożony, oryginalny znak plastyczny • tworzenie logo o ciekawej formie plastycznej • tworzenie oryginalnego, przemyślanego, złożonego znaku plastycznego o konkretnym przesłaniu, np. orderu
<p>24. Ortograficzna skrzynia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określanie rzemiosła artystycznego jako dziedziny sztuki, specyfiki pracy artysty rzemieślnika • znajomość cech sztuki użytkowej • znajomość różnorodności form przedmiotów użytkowych • wykonywanie przestrzennych przedmiotów użytkowych • z różnych materiałów i projektowanie przedmiotów użytkowych w rysunku 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość rzemiosła artystycznego jako dziedziny sztuki, specyfiki pracy artysty rzemieślnika, sposobu wykonywania przedmiotów użytkowych • określanie zakresu sztuki użytkowej, porównywanie sztuki użytkowej i nieużytkowej • znajomość i opisywanie różnorodności form przedmiotów użytkowych • wykonywanie oryginalnych, rysunkowych projektów przedmiotów użytkowych • wykonywanie ciekawych, przemyślanych pod względem formy plastycznej przestrzennych przedmiotów użytkowych z różnych materiałów

<p>25. W świecie projektanta.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określanie cech wzornictwa przemysłowego jako dziedziny sztuki, specyfiki pracy artysty projektanta • dokonywanie porównania zasadniczych cech rzemiosła artystycznego i wzornictwa przemysłowego oraz sposobu pracy artysty rzemieślnika i artysty projektanta • orientacyjne określanie pojęcia formy i funkcji przedmiotu oraz jego funkcjonalności • wykonywanie projektu współczesnego przedmiotu użytkowego (samochodu lub stroju), próba dostosowania formy do funkcji przedmiotu i upodobań użytkownika 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość, określanie cech wzornictwa przemysłowego jako dziedziny sztuki, specyfiki pracy artysty projektanta • dobra znajomość i definiowanie pojęcia formy i funkcji przedmiotu oraz jego funkcjonalności • obserwowanie, omawianie przemian formy dawnych i nowych wybranych różnych przedmiotów o tej samej funkcji, zauważanie nowych przedmiotów o nowych funkcjach • wykonywanie ciekawego, przemyślanego projektu współczesnego przedmiotu użytkowego (samochodu lub stroju), dobre dostosowywanie formy do funkcji przedmiotu i upodobań użytkownika (kolorystyka, dekoracja)
<p>26. Sztuka ludowa.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość cech sztuki ludowej i artystów ludowych • znajomość wybranych cech, charakterystycznych dzieł sztuki ludowej najbliższego regionu • znajomość wyglądu stroju ludowego regionu • określanie cech ludowego malarstwa • znajomość metody „przepróch” jako sposobu tworzenia kilku podobnych obrazów • tworzenie prostej wycinanki nawiązującej do sztuki ludowej 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość cech sztuki ludowej, kolorystyki, tematyki, formy i rodzajów dzieł, artystów ludowych • znajomość wybranych cech charakterystycznych dzieł sztuki najbliższego regionu, rozpoznawanie i określanie cech charakterystycznych kompozycji, motywów i specjalności regionalnych • dobra znajomość i opisywanie wyglądu stroju ludowego regionu i wybranych strojów regionalnych innych dzielnic Polski • tworzenie oryginalnej kompozycji wycinanki nawiązującej formą, charakterem, kolorystyką do sztuki ludowej
<p>27. Budownictwo ludowe.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość niektórych cech i dziedzin sztuki ludowej, znaczenia tradycji i sposobu pracy artysty ludowego • określanie niektórych cech ludowego budownictwa, znaczenia skansenu 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość różnorodnych cech sztuki ludowej, określanie kolorystyki i formy dzieł wybranego regionu, dobra znajomość znaczenia tradycji, sposobu pracy artysty ludowego • określanie wielu cech ludowego budownictwa, rozumienie znaczenia skansenu dla zachowania różnych form

	<ul style="list-style-type: none"> • inspirowanie się sztuką ludową podczas wykonywania makiety uproszczonej, malowanej chaty 	<p>drewnianego budownictwa i sztuki ludowej określonego regionu</p> <ul style="list-style-type: none"> • twórcze inspirowanie się sztuką ludową podczas wykonywania ciekawej pod względem plastycznym makiety malowanej chaty, łączenie kilku makiet w taki sposób, aby utworzyć makietę wioski
<p>28. Święta Majowe - Kotyliony.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określanie cech złożonych znaków plastycznych, porównywanie znaków prostych i złożonych • określanie prostych cech grafiki użytkowej jako dziedziny plastyki • znajomość uniwersalnego charakteru przekazu znaków złożonych • znajomość cech logo • znajomość wybranych znaków złożonych i przekazywanych przez nie treści • tworzenie złożonego znaku plastycznego o konkretnym przesłaniu, np. orderu 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie różnorodnych cech i form grafiki użytkowej jako dziedziny plastyki • znajomość uniwersalnego charakteru przekazu znaków złożonych i odczytywanie go na podstawie różnych znanych znaków złożonych, np. dotyczących akcji społecznych, działalności instytucji • znajomość cech logo, rozumienie znaczenia jego rozpoznawalności, opisywanie formy • tworzenie logo o ciekawej formie plastycznej • tworzenie oryginalnego, przemyślanego, złożonego znaku plastycznego o konkretnym przesłaniu, np. orderu
<p>29. Rysunkowe powtórzenie wiadomości.</p> <p>ŚWIĘTO SZKOŁY</p> <p>Zagadki z wielkiego worka o środkach artystycznego wyrazu, rodzajach dzieł i poznanych dziedzinach sztuki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne wyodrębnianie najważniejszych środków wyrazu artystycznego we własnych pracach plastycznych, szkicach wykonanych na lekcji, dziełach sztuki o prostej formie, orientacyjne określanie zagadnień na podstawie prac plastycznych • tworzenie szkicowych kompozycji rysunkowych, w których w przybliżony sposób zilustrowany jest określony środek artystycznego wyrazu (kreska, kolorystyka, faktura, gama, akcent, kompozycja), ukazany jest sposób przekazywania treści, np. w formie prostego i złożonego znaku plastycznego, przedstawiona 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne wyodrębnianie najważniejszych środków wyrazu artystycznego we własnych pracach plastycznych, szkicach wykonanych na lekcji, różnych dziełach sztuki, dokładne określanie zagadnień na podstawie prac plastycznych • tworzenie szkicowych kompozycji rysunkowych trafnie ilustrujących określony środek wyrazu artystycznego (kreska, barwa, gama, faktura, akcent, kompozycja), sposób przedstawienia treści w formie prostego i złożonego znaku plastycznego, w których zilustrowana jest dziedzina plastyki (malarstwo, grafika, rzemiosło artystyczne, wzornictwo przemysłowe), pokazana jest specyfika sztuki ludowej

	<p>jest dziedzina plastyki (malarstwo, grafika, rzemiosło artystyczne, wzornictwo przemysłowe),</p>	
<p>30. Poznajemy sztukę ludową najbliższej okolicy.</p> <p>W muzeum sztuki regionalnej lub skansenie.</p> <p>Szkice przedmiotów i chat inspirowane naturą</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> określanie wybranych cech sztuki ludowej, rzemiosła i budownictwa ludowego orientacyjna znajomość pojęcia i niektórych zadań skansenu zwiedzanie, poznawanie budowli zabytkowych i ludowego rzemiosła w skansenie wykonywanie prostych szkiców i zdjęć wybranych obiektów zabytkowych w skansenie 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie cech sztuki ludowej, rzemiosła i budownictwa ludowego dobra znajomość pojęcia i różnych zadań skansenu aktywne zwiedzanie, poznawanie budowli zabytkowych i ludowego rzemiosła w skansenie wykonywanie ciekawych pod względem plastycznym, oryginalnych szkiców i zdjęć wybranych obiektów zabytkowych w skansenie
<p>31. Uważny obserwator piękno otoczenia, ciekawy zabytek, oryginalna budowla współczesna, pejzaże, rośliny w najbliższej okolicy.</p> <p>Robimy zdjęcia, szkicujemy. / „Zdarzenie w...” lub „Spotkanie przy....”</p>	<ul style="list-style-type: none"> obserwowanie interesujących obiektów przyrodniczych, zabytków, współczesnych budowli, krajobrazów, roślin w najbliższej okolicy wypowiadanie swojego zdania, opinii na temat oglądanych obiektów szkicowanie, fotografowanie ciekawych fragmentów otoczenia, najbliższej okolicy uzupełnianie wykonanego szkicu lub fotografii kolażem 	<ul style="list-style-type: none"> wnikliwe obserwowanie interesujących obiektów przyrodniczych, zabytków, współczesnych budowli, krajobrazów, roślin w najbliższej okolicy wypowiadanie ciekawych opinii, swojego zdania na temat oglądanych obiektów (zauważanie kompozycji, formy, kolorystyki) wykonywanie ciekawie zakomponowanych, zaskakujących szkiców i fotografii otoczenia najbliższej okolicy uzupełnianie wykonanego szkicu lub fotografii ciekawym, przemyślanym, zaskakującym kolażem
<p>32. Oglądamy wystawę. Opowiadamy o dziełach. /</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> odbiór dzieł sztuki, odpowiednie zachowanie w galerii sztuki określanie różnic między pośrednim i bezpośrednim kontaktem z dziełami sztuki, znajomość pojęć reprodukcja, oryginał znajomość pojęć wystawa (ekspozycja), katalog wystawy wypowiadanie prostych opinii o obrazach, zauważanie w nich niektórych środków artystycznego wyrazu formułowanie refleksji o 	<ul style="list-style-type: none"> aktywny odbiór dzieł sztuki, odpowiednie zachowanie w galerii sztuki określanie różnic między pośrednim i bezpośrednim kontaktem z dziełami sztuki, określanie znaczenia i walorów jednej i drugiej formy kontaktu ze sztuką, definiowanie pojęć reprodukcja, oryginał znajomość pojęć wystawa (ekspozycja) i katalog wystawy, określanie ich znaczenia dla odbioru i promocji sztuki wypowiadanie opinii, własnego zdania o obrazach, zauważanie i opisywanie zastosowanych w nich środków artystycznego wyrazu

	<p>wystawie, oglądanych dziełach w formie prostej kompozycji plastycznej – przedstawienia portretów widzów</p> <ul style="list-style-type: none"> • oglądających wystawę lub własnej wersji zapamiętanego • obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • formułowanie refleksji o wystawie, oglądanych dziełach w formie oryginalnej kompozycji plastycznej – przedstawienia portretów widzów oglądających wystawę lub tworzenie własnej, oryginalnej wersji zapamiętanego obrazu
<p>Wyjście do muzeum – w świecie dzieł sztuki. Czy wszystkie eksponowane dzieła muszą nam się podobać?</p> <p>O temacie i nastroju dzieł. Obrazy, które powiesilibyśmy w domu, w szkole, w bibliotece.</p> <p>Jak wyeksponować obraz?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość pojęcia muzeum, orientacyjne określanie specyfiki działalności wybranego rodzaju muzeum, rozumienie pojęć katalog, przewodnik (osoba), kustosz • orientacyjna znajomość pojęć, za pomocą których można opisać dzieła i opisywanie niektórych cech oglądanych dzieł sztuki • wypowiedanie prostych opinii, własnego zdania o dziełach • określanie niektórych cech nastroju, tematu obrazu i ich wpływu na miejsce eksponowania 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość pojęcia muzeum, określanie specyfiki, zadań działalności różnych rodzajów muzeów (m.in. przechowywanie, badanie, udostępnianie dzieł), rozumienie i wyjaśnianie pojęć katalog, przewodnik (osoba), kustosz • wnikliwe opisywanie cech wielu oglądanych dzieł sztuki za pomocą pojęć języka plastyki, którymi można opisać obrazy, dzieła • wypowiedanie ciekawych, przemyślanych opinii, własnego zdania o dziełach • trafne określanie nastroju, tematu, przesłania obrazu i ich wpływu • na miejsce eksponowania w muzeum, przestrzeni publicznej lub prywatnej

Klasa V

Blisko sztuki		
<p>1. Oglądamy dzieła sztuki w albumach. Znajdujemy dzieła o określonych tematach. Zapoznanie z PZO.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie niektórych tematów dzieł malarskich (portret, pejzaż, martwa natura, abstrakcja) • opisywanie niektórych elementów oglądanych dzieł, orientacyjne określanie tematu, • tworzenie uproszczonych szkiców inspirowanych znanymi obrazami 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie, omawianie tematów malarskich (portret, pejzaż, martwa natura, scena rodzajowa, historyczna, religijna, mitologiczna) • opisywanie, omawianie istotnych elementów oglądanych dzieł (prosty opis poznanych rodzajów kompozycji, kolorystyki, gamy, akcentów), dokładne określanie tematu obrazów • wskazywanie różnicy między sztuką przedstawiającą a abstrakcją • tworzenie ciekawych pod względem plastycznym szkiców rysunkowych, inspirowanych znanymi obrazami
Tajemnice barw		
<p>2 Przypomnienie wiadomości o barwach. Kolory znanych obrazów. Zmieniamy barwy znanych dzieł w naszych pracach</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określanie cech, rozpoznawanie barw podstawowych i pochodnych, temperatury barw, orientacyjna znajomość gam barwnych • opisywanie niektórych barw i gam barwnych znanych dzieł • tworzenie uproszczonej interpretacji kolorystycznej znanego obrazu lub jego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie cech, omawianie barw podstawowych, pochodnych, rozróżnianie barw ciepłych i zimnych, porównywanie temperatury barw, dobra znajomość gam barwnych, akcentów kolorystycznych w dziełach • opisywanie barw w znanych obrazach, ich gam kolorystycznych i akcentów • tworzenie oryginalnej interpretacji kolorystycznej znanego obrazu lub jego fragmentu, we właściwych proporcjach, dobrze rozplanowanego, w którym zastosowane są zróżnicowane linie i kształty
<p>3. Barwy dopełniające i zjawisko powidoku. Sylwetka przedmiotu na białym tle. 4.,,Dwukoloro wy pejzaż w barwach dopełniających – odbicie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość różnych rodzajów barw • znajomość par barw dopełniających, kontrastowych i zjawiska powidoku, wykonywanie doświadczenia związanego z powidokiem • tworzenie uproszczonej kompozycji w barwach dopełniających 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość różnych rodzajów barw, określanie ich cech • znajomość par barw dopełniających, kontrastowych, wyjaśnianie, dlaczego je tak nazywamy, znajomość zjawiska powidoku, wykonywanie doświadczeń, w których poznajemy to zjawisko, wyciąganie wniosków z doświadczenia • wskazywanie barw dopełniających w dziełach malarskich • tworzenie oryginalnej kompozycji

w wodzie” lub „Portret tajemniczej osoby” DZ		w barwach dopełniających
5. Barwy czyste i złamane. Pojedynk barw dopełniających. / „Motyl na ziemi i skałach” lub „Ślimak na kwiatach”	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość koła barw, rozróżnianie barw czystych i złamanych, znajomość sposobu tworzenia barw złamanych poprzez mieszanie barw czystych • wyodrębnianie niektórych rodzajów barw w wybranych obrazach • tworzenie prostej kompozycji, w której zastosowane są barwy czyste i złamane • wykorzystywanie techniki kolażu w pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość koła barw, określanie grup, rodzajów kolorów zawartych w kole barw i sposobu tworzenia barw złamanych spoza koła barw, umiejętność celowego łączenia, mieszania barw w celu uzyskania barw pochodnych i złamanych • określanie barw, kolorystyki obrazów (wskazywanie barw czystych, złamanych, podstawowych i pochodnych, ciepłych i zimnych) • tworzenie oryginalnej kompozycji, w której w celowy, przemyślany sposób zastosowane są barwy czyste i złamane • przemyślane posługiwanie się możliwościami, jakie daje technika kolażu
6. Zimne grzeje, a gorące chłodzi, czyli o względności barw. Utrwalenie wiadomości o barwie. / „Parasole, które chłodzą na plaży”, „Parasole, które ogrzewają w deszczu” albo „Ciepło lub zimno w tej samej kurtce”	<ul style="list-style-type: none"> • określanie temperatury barw, porównywanie barw ciepłych i zimnych, • określanie względności odbioru temperatury barwy w zależności od temperatury barw sąsiednich • zauważanie względności barw w niektórych obrazach, • łączenie elementów kilku technik w wykonywanej pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie temperatury barw, porównywanie temperatury barw ciepłych i zimnych, porównywanie temperatury kilku barw ciepłych i zimnych między sobą • określanie względności odbioru temperatury barwy w zależności od temperatury barw otaczających, rozpoznawanie zmiany temperatury barwy pod wpływem barw otaczających w obrazach i własnych pracach plastycznych, zauważanie związku względności barw z nastrojem kompozycji • przemyślane stosowanie zasady względności w różnych, samodzielnie tworzonych kompozycjach na zadany temat • celowe posługiwanie się kilkoma technikami plastycznymi i łączenie ich w tworzonej kompozycji
O sztuce komponowania		
7. /8. Przypomnienie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość cech kompozycji spełniającej zasadę równowagi, kompozycji symetrycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość cech kompozycji spełniającej zasadę równowagi (znajomość barw lekkich

<p>o kompozycji – wykonanie plansz matematycznych</p>	<p>i rytmicznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawanie w znanych dziełach sztuki niektórych cech kompozycji spełniających zasadę równowagi, symetrycznych, rytmicznych • tworzenie prostych kompozycji (ze zbliżonych elementów, spełniającej zasadę równowagi, symetrycznej, rytmicznej) • posługiwanie się techniką wycinanki w pracy plastycznej 	<p>i ciężkich, sposobów uzyskiwania równowagi), kompozycji symetrycznej (zachowywania podobieństwa elementów wokół osi symetrii), rytmicznej (różnorodności sposobu powtarzania się podobnych elementów w kompozycji)</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznawanie różnych układów kompozycyjnych spełniających zasadę równowagi, symetrycznych i rytmicznych w wielu znanych dziełach sztuki • tworzenie ciekawych, zróżnicowanych kompozycji (złożonej ze zbliżonych elementów, spełniającej zasadę równowagi, symetrycznej, rytmicznej) • sprawne posługiwanie się techniką wycinanki, wykorzystywanie różnych możliwości tej techniki
<p>9. Bezruch i ruch, czyli statyka i dynamika. / „Dyskoteka, taniec. Stojące osoby, czyli ci, którzy nie chcą tańczyć” lub „Zawody sportowe i widowia” albo „Spokój i dynamika, ruch – ilustracja wybranych utworów muzycznych”</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określanie cech kompozycji statycznej i dynamicznej oraz niektórych sposobów przedstawiania bezruchu i ruchu na obrazie • określanie niektórych cech statyki i dynamiki w wybranych dziełach • tworzenie dwóch prostych kompozycji malarskich akwarelami z konturem wykonanym cienkopisem, różniących się rodzajem kompozycji (statyczna i dynamiczna) • posługiwanie się techniką akwareli z konturem wykonanym cienkopisem 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie cech kompozycji statycznej i dynamicznej oraz różnych sposobów, środków wyrazu artystycznego, stosowanych do przedstawiania ruchu i bezruchu na obrazie • określanie statyki i dynamiki kompozycji w różnych dziełach malarskich • tworzenie dwóch ciekawych pod względem plastycznym, wieloelementowych kompozycji akwarelami z konturem wykonanym cienkopisem, różniących się rodzajem kompozycji (statyczna i dynamiczna) • sprawne posługiwanie się techniką akwareli, stosowanie ciekawego konturu wykonanego cienkopisem do uzupełnienia pracy

<p>10. Kompozycja otwarta i zamknięta. O różnych sposobach tworzenia kompozycji otwartej i zamkniętej / „Rozsypane owoce i warzywa”, „Kosz z owocami i warzywami” lub „Ocean pełen ryb” i „Wielki potwór morski”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość cech kompozycji otwartej i zamkniętej • rozpoznawanie kompozycji otwartej i zamkniętej w niektórych dziełach malarskich • tworzenie, układanie prostej kompozycji otwartej i zamkniętej ze wskazanych elementów • komponowanie prostych prac plastycznych: kompozycji otwartej i kompozycji zamkniętej • posługiwanie się techniką akwareli uzupełnionej rysunkiem pastelami olejnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość cech kompozycji otwartej i zamkniętej • rozpoznawanie różnorodnych kompozycji otwartych i zamkniętych w wielu dziełach malarskich • samodzielne tworzenie, układanie ciekawej i oryginalnej kompozycji otwartej i zamkniętej ze wskazanych elementów • komponowanie prac ciekawych pod względem plastycznym: kompozycji otwartej i zamkniętej • wykorzystywanie różnych możliwości techniki akwareli podczas wykonywania pracy, uzupełnianie jej elementami narysowanymi pastelami olejnymi
<p>11. Powtórzenie wiadomości o kompozycji. (elementy dekoracyjne – Dni Papieskie) DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość różnych rodzajów kompozycji • posługiwanie się albumami, internetem w celu poznawania znanych dzieł malarskich o różnych rodzajach kompozycji • tworzenie prostego albumu o kilku rodzajach kompozycji 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość poznanych różnych rodzajów kompozycji • posługiwanie się albumami, reprodukcjami, internetem w celu poznawania wielu znanych dzieł malarskich o różnych rodzajach kompozycji • tworzenie ciekawego albumu lub prezentacji komputerowej o poznanych rodzajach kompozycji
<p>O rzeźbie</p>		
<p>12. Dzieło sztuki w trzech wymiarach – rzeźba jako bryła. – siatki brył.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie pojęcia bryły w dziełach plastycznych w odróżnieniu od dzieł na płaszczyźnie • znajomość i orientacyjne precyzowanie pojęć: rzeźba, rzeźbiarz • opisywanie niektórych cech rzeźby na wskazanym przykładzie • planowanie prostego kształtu rzeźby w rysunku, formowanie prostej bryły rzeźby z papieru i malowanie jej farbami 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie pojęcia bryły w dziełach rzeźbiarskich o różnej formie w odróżnieniu od dzieł plastycznych na płaszczyźnie • znajomość i dokładne precyzowanie pojęć: rzeźba, rzeźbiarz, znajomość niektórych etapów i sposobu pracy rzeźbiarza • wskazywanie cech rzeźby na przykładach różnych dzieł • planowanie ciekawego pod względem plastycznym kształtu rzeźby w przemyślanym szkicu rysunkowym, poprzedzającym etap

		formowania oryginalnej bryły rzeźby z papieru
		<ul style="list-style-type: none"> • pomysłowość, fantazja podczas łączenia elementów rzeczywistych i fantastycznych w wykonywanej rzeźbie • nadawanie wykonanej pracy ciekawej kolorystyki za pomocą wybranych farb
13. Materiał i faktura w rzeźbie. Różne rodzaje faktury – pióra, futra, pancerze. / „Gliniane zwierzęta” DZ	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie pojęć: bryła, rzeźba, faktura i ich orientacyjne precyzowanie • znajomość przynajmniej dwóch różnych materiałów z których tworzone są tradycyjne rzeźby i sposobu, w jaki powstaje ich faktura • formowanie inspirowanej naturą prostej bryły zwierzęcia o zróżnicowanej fakturze z plastycznego materiału, poprzedzone fazą szkicowania 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie i dokładne precyzowanie pojęć: bryła, rzeźba, faktura • znajomość kilku różnych materiałów, z których tworzone są rzeźby; i związku techniki rzeźbiarskiej i użytych narzędzi z formą i fakturą dzieł • znajomość różnych tematów rzeźb • formowanie ciekawej bryły zwierzęcia o zróżnicowanej, dobrze dostosowanej do jego formy fakturze z plastycznego materiału, inspirowanie się naturą, poprzedzenie pracy etapem tworzenia przemyślanego szkicu
13. Płaskorzeźba. / „Moneta lub medal okolicznościowy dla mamy, dziadka i babci z okazji ich dnia” lub „Obramienie okna lub drzwi (portal)”	<ul style="list-style-type: none"> • określanie niektórych cech rzeźby i porównywanie jej z płaskorzeźbą • omawianie tematyki i formy wybranej płaskorzeźby • projektowanie i tworzenie prostej formy płaskorzeźby na zadany temat, podporządkowanej ramom kompozycyjnym kształtu medalu z określonej okazji lub tworzenie prostej płaskorzeźbionej dekoracji architektonicznej • posługiwanie się techniką rzeźbienia w glinie, plastelinie lub modelinie 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie cech płaskorzeźby i porównywanie jej formy, tematyki, techniki, faktury z płaskorzeźbą • wykonanie ciekawego projektu płaskorzeźby na zadany temat i konsekwentne realizowanie go w praktyce, tworzenie oryginalnej formy podporządkowanej ramom kompozycyjnym medalu z określonej okazji lub tworzenie oryginalnej płaskorzeźbionej kompozycji dekoracji architektonicznej okna lub portalu • wykorzystywanie różnych możliwości, które daje technika rzeźbienia w miękkim materiale, np. glinie, modelinie, plastelinie
O sztuce w przestrzeni		
14. Działanie integracyjne. Między rzeźbą	<ul style="list-style-type: none"> • wykonanie prostych projektów maskotki, orientacyjne dobranie odpowiednich materiałów 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonywanie oryginalnych projektów maskotki, precyzyjne dobranie odpowiednich materiałów

<p>a formą przestrzenną. / „Wielkie szkolne maskotki – postacie, zwierzęta, przedmioty” lub „Maskotka regionalna”</p> <p>DZ</p>	<p>do projektu</p> <ul style="list-style-type: none"> • praca w grupie, podejmowanie działań zespołowych i współpracy • wdrażanie projektu w życie, wykonywanie pracy plastycznej różnymi technikami 	<p>do projektu</p> <ul style="list-style-type: none"> • zgodna, twórcza praca w grupie, podejmowanie logicznie zaplanowanych działań zespołowych • wdrażanie złożonego projektu w życie, wykonywanie oryginalnej pracy plastycznej różnymi technikami
<p>15. Patron roku 2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określanie niektórych cech formy przestrzennej, zauważanie niektórych różnic między rzeźbą pełną a formą przestrzenną • określanie i omawianie niektórych cech wybranych mobili • tworzenie prostych elementów i montowanie ich w celu utworzenia mobila 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie różnorodnych cech formy przestrzennej, zauważanie wielu różnic między rzeźbą pełną a formą przestrzenną • określanie różnorodnych specyficznych cech mobili jako rodzaju form przestrzennych • omawianie kompozycji, formy, kolorystyki wybranych rzeźb mobilnych • tworzenie przemyślanych elementów i montowanie całości w oryginalną, staranną formę mobila
<p>15./16 O sztuce w przestrzeni. O formie przestrzennej. / Instalacja. „Chronimy naszą planetę”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określanie niektórych cech formy przestrzennej i instalacji, zauważanie niektórych różnic między nimi i tradycyjnymi rzeźbami • opisywanie niektórych cech wybranej instalacji lub formy przestrzennej • projektowanie, wykonywanie uproszczonej formy przestrzennej na zadany temat, próba dostosowywania materiałów i form do przekazywanej treści 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie, wskazywanie wielu cech formy przestrzennej i instalacji, zauważanie i dokładne określanie różnic i podobieństw między nimi oraz tradycyjnymi rzeźbami • opisywanie wielu cech różnych oglądanych instalacji i form przestrzennych • wykonywanie oryginalnego projektu wieloelementowej formy przestrzennej na zadany temat, dostosowanie odpowiednich materiałów, form do przekazywanych treści, tworzenie formy przestrzennej, bogatej pod względem formy i możliwego odczytywania znaczeń, treści
<p>O budowlach</p>		
<p>17. Budownictwo ludowe. „Malowana</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech budowli, architektury jako dziedziny sztuki • określanie użytkowego znaczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie cech budowli, architektury jako dziedziny sztuki • określanie, rozumienie

<p>chata” lub „Budujemy makietę kolorowej wsi”.</p> <p>DZ</p>	<p>architektury, funkcji budowli</p> <ul style="list-style-type: none"> • określanie niektórych związków planów budowli i ich funkcji, wykonywanie orientacyjnych szkiców • tworzenie prostego planu osiedla lub miasteczka • tworzenie prostej makiety zespołu architektonicznego z niewielkiej liczby elementów 	<p>użytkowego znaczenia architektury, funkcji budowli</p> <ul style="list-style-type: none"> • określanie związków planów budowli, zewnętrznego kształtu i spełnianej funkcji, wykonywanie odpowiednich szkiców • tworzenie oryginalnego projektu fantastycznego osiedla lub miasteczka • tworzenie ciekawej, wieloelementowej makiety zespołu architektonicznego
<p>18. Rytm i symetria w architekturze . Fasady różnych budowli. Szukamy rytmu – o podobieństwie okien, barwach i powtarzających się liniach. / „Moja budowla”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie użytkowego charakteru architektury, różnych funkcji budowli • określanie wybranych cech kompozycji symetrycznej i rytmicznej w architekturze • wskazywanie rytmu i symetrii w wybranym dziele architektonicznym • komponowanie prostej, rytmicznej i symetrycznej fasady budowli techniką kolażu lub rysunku 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie użytkowego charakteru architektury, różnych funkcji budowli • określanie wielu cech kompozycji rytmicznej i symetrycznej w architekturze • wskazywanie i omawianie rytmu i symetrii w różnych budowlach • komponowanie oryginalnej, złożonej, rytmicznej i symetrycznej fasady budowli techniką kolażu lub rysunku, ciekawa kolorystyka pracy
<p>19. Statyka i dynamika w architekturze .</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne rozumienie pojęcia statyki i dynamiki w architekturze • wskazywanie niektórych cech, świadczących o statyce i dynamice w architekturze na wybranych przykładach • orientowanie się, że architektura zajmuje się kształtowaniem przestrzeni, a nie tylko budowlami • tworzenie dwóch prostych, malarskich projektów akwarelami, ilustrujących statykę i dynamikę mostów lub przedstawiających statyczny i dynamiczny zamek w ogrodzie, brodziki dla dzieci i zjeżdżalnie przy basenach 	<ul style="list-style-type: none"> • dobre rozumienie pojęcia statyki i dynamiki w architekturze • wskazywanie wielu cech świadczących o statyce i dynamice w architekturze na różnych przykładach • dobre rozumienie, że architektura zajmuje się kształtowaniem przestrzeni, a nie tylko budowlami, wskazanie przykładów • tworzenie dwóch oryginalnych, malarskich projektów akwarelami, ilustrujących statykę i dynamikę różnych mostów lub przedstawiających oryginalną, statyczną lub dynamiczną kompozycję zamku oraz ogrodu wokół niego, brodziki dla dzieci i zjeżdżalnie przy basenach
<p>Prawda czy piękno</p>		
<p>20. a potem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne rozumienie ogólnego znaczenia pojęcia piękna, 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie i określanie różnorodnego znaczenia piękna,

<p>przemówił Rzym. „Portret rodzinny” lub „Portret klasowy”</p> <p>DZ</p>	<p>idealizacji w sztuce</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumienie podstaw wpływu poglądów starożytnych na piękno • orientacyjne określanie znaczenia piękna, idealizacji, ideału piękna w określonej epoce w sztuce i kulturze • rozumienie ogólnych zasad kontrastu, orientacyjne określanie piękna podczas uproszczonego omawiania dzieł 	<p>idealizacji, ideału piękna w określonej epoce w sztuce i kulturze</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozumienie i określanie poglądów w na piękno w kulturze, zwłaszcza europejskiej, współcześnie jako dziedzictwa kultury antycznej • precyzyjne określanie i stosowanie różnych pojęć dotyczących piękna, kontrastu podczas opisu dzieł i analizy zjawisk dotyczących piękna
<p>21. Portret mamy, taty. Portret przyjaciela. „Wspaniały krajobraz – cuda przyrody”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne wskazywanie sposobu idealizacji w rzeźbie starożytnej średniowiecznej i renesansowej oraz współczesnej kulturze masowej • przedstawienie osobistego stosunku do piękna w rozmowie i we własnej prostej pracy plastycznej, posługiwanie się środkami plastycznymi i częściowe wykorzystywanie możliwości wybranej techniki barwnej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawianie osobistego stosunku do piękna, interpretowanie pojęcia w rozmowie i we własnej oryginalnej, złożonej pracy plastycznej, celowe posługiwanie się wieloma środkami plastycznymi, w wykorzystywaniu różnorodnych możliwości wybranej techniki barwnej
<p>22/23. Ortograficzna skrzynia.</p> <p>ŚWIĘTO SZKOŁY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Określanie rzemiosła artystycznego jako dziedziny sztuki, specyfiki pracy artysty rzemieślnika • znajomość cech sztuki użytkowej • znajomość różnorodności form przedmiotów użytkowych • wykonywanie przestrzennych przedmiotów użytkowych z różnych materiałów i projektowanie przedmiotów użytkowych w rysunku 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość rzemiosła artystycznego jako dziedziny sztuki, specyfiki pracy artysty rzemieślnika, sposobu wykonywania przedmiotów użytkowych • określanie zakresu sztuki użytkowej, porównywanie sztuki użytkowej i nieużytkowej • znajomość i opisywanie różnorodności form przedmiotów użytkowych
<p>Lekcje powtórzeniowe</p>		
<p>24. Powtórzenie wiadomości. Rysunkowe powtórzenie wiadomości. Zagadki z</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość pojęć dotyczących barwy i kompozycji • rozpoznawanie określonych grup barw i rodzajów kompozycji w niektórych znanych obrazach • stosowanie omawianych grup 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość pojęć dotyczących barwy i kompozycji • rozpoznawanie określonych grup barw i rodzajów kompozycji w wielu różnych znanych obrazach • przemyślane stosowanie

<p>wielkiego worka o środkach artystycznego wyrazu, rodzajach dzieł i poznanych dziedzinach sztuki.</p>	<p>barw, zjawisk dotyczących barwy oraz różnych rodzajów kompozycji we własnych szkicach, orientacyjne wyjaśnianie pojęć</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie prostej kompozycji zamku, której elementami będą wyjaśnienia i szkice dotyczące barwy i kompozycji 	<p>omawianych grup barw, zjawisk dotyczących barwy oraz różnych rodzajów kompozycji we własnych szkicach, precyzowanie i wyjaśnianie pojęć</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie oryginalnej kompozycji zamku, której elementami będą dokładne wyjaśnienia i trafnie ilustrujące je szkice, dotyczące barwy i kompozycji
<p>25. Powtórzenie wiadomości, cz.2. /</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość różnych tematów dzieł sztuki, rzeźby i związanych z nią pojęć, różnych form przestrzennych, architektury, ludowego budownictwa i rzeźby • opisywanie wybranych dzieł sztuki, związanych z omawianymi pojęciami i dziedzinami sztuk • orientacyjne wyjaśnianie i ilustrowanie pojęć, dziedzin sztuki własnymi prostymi szkicami 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość różnych tematów dzieł sztuki, rzeźby i związanych z nią pojęć, różnych rodzajów form i działań w przestrzeni, architektury, ludowego budownictwa i rzeźby • opisywanie różnych dzieł sztuki związanych z omawianymi pojęciami, posługiwanie się bogatym słownictwem, pojęciami podczas omawiania dzieł
<p>26. Wachlarz możliwości. Lekcja powtórzeniowa o znanych konstrukcjach, powtarzających się formach, przedstawianiu piękna i prawdy w sztuce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie źródeł i najważniejszych form architektonicznych, rzeźb, malarstwa, rzemiosła artystycznego mających źródło w starożytnej Grecji i Rzymie oraz ich kontynuacji w sztuce późniejszych okresów i współcześnie • orientacyjne określanie i dokonywanie prostych porównań niektórych cech stylu romańskiego i gotyckiego w sztuce średniowiecznej na przykładzie prostego opisu formy, konstrukcji, kościoła • orientacyjne określanie cech i tematyki witraży, szafiastych ołtarzy, rzeźb, nagrobków, malowideł, iluminacji średniowiecznych • orientacyjne określanie, rozumienie pojęcia piękna, idealizacji i realizmu w sztuce na podstawie prostej obserwacji wybranych dzieł antycznych, średniowiecznych i 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie źródeł, najważniejszych form architektonicznych, rzeźb, malarstwa, rzemiosła artystycznego mających źródło w starożytnej Grecji i Rzymie, ich kontynuacji w sztuce późniejszych okresów i współcześnie, rozumienie, że sztuka antyczna inspirowała artystów różnych okresów • dobra znajomość, precyzyjne określanie i dokonywanie porównań istotnych cech stylu romańskiego i gotyckiego w sztuce średniowiecznej na przykładzie opisu ważnych elementów formy, konstrukcji kościoła • dokładne określanie cech i tematyki witraży, ołtarzy szafiastych, rzeźb, nagrobków, malowideł, iluminacji średniowiecznych • precyzyjne określanie pojęcia piękna, idealizacji i realizmu w sztuce na podstawie wnikliwej obserwacji wybranych dzieł

	renesansowych	antycznych, średniowiecznych i renesansowych
Lekcje dodatkowe		
27. Instalacja o określonym przesłaniu (Zapobieganie przemocy, uzależnieniom od używek, komputera, zwalczanie niewłaściwych nawyków żywieniowych – zgodnie z programem wychowawczy) DZ	<ul style="list-style-type: none"> określanie niektórych cech instalacji plastycznej, wskazywanie wybranych różnic między nimi projektowanie prostej instalacji na zadany temat, rozumienie niektórych aspektów znaczenia sztuki, artysty, przesłania dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> określanie wielu cech charakterystycznych instalacji plastycznych projektowanie oryginalnej, ciekawej pod względem plastycznym instalacji na zadany temat, rozumienie wielu różnych znaczeń sztuki, misji artysty, przesłania dzieła
Kalendarz świąteczny		
27/28. Boże Narodzenie. Nawiązanie do rzeźby. Uproszczone formy i bogata faktura. / „Kolorowe choinki, ozdoby choinkowe” lub „Nietypowe prezenty od świętego Mikołaja” DZ	<ul style="list-style-type: none"> znajomość tradycyjnych ludowych ozdób świątecznych poznawanie niektórych dekoracyjnych motywów świątecznych, inspirowanie się nimi we własnej pracy stosowanie niektórych wiadomości o barwie, gamach barwnych i akcentach w tworzonej kompozycji przestrzennej tworzenie prostej, dekoracyjnej kompozycji świątecznej (choinka, stroik) tworzenie uproszczonej pracy malarskiej, w której znaczenie ma wyobraźnia i fantazja 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość, omawianie cech tradycyjnych ludowych ozdób świątecznych poznawanie różnych charakterystycznych, dekoracyjnych motywów świątecznych, twórcze inspirowanie się nimi we własnej pracy stosowanie różnorodnych wiadomości o barwie, gamach barwnych i akcentach w tworzonej oryginalnej kompozycji przestrzennej tworzenie ciekawej pod względem zastosowanych środków artystycznego wyrazu, starannie wykonanej kompozycji świątecznej (choinka, stroik) tworzenie oryginalnej pracy malarskiej, w której duże znaczenie ma wyobraźnia, fantazja i nietypowe podejście do tematu
29. Kompozycje wielkanocne.	<ul style="list-style-type: none"> znajomość tradycji świątecznych i ich związków ze sztuką ludową określanie prostych symboli 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość tradycji świątecznych i ich związków ze sztuką ludową

<p>Rzeźbimy baranki, zajęczki i kurczaczki wielkanocne. O różnych materiałach w rzeźbie tradycyjnej i współczesnej. Powtórzenie wiadomości</p>	<p>świętecznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie prostych brył, rzeźb zwierzątek świętecznych, nawiązujących do sztuki ludowej • rzeźbienie w plastycznym materiale • tworzenie prostej kompozycji świętecznej z różnych materiałów 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie różnych symboli świętecznych • tworzenie ciekawych, oryginalnych rzeźb zwierzątek świętecznych, nawiązujących do sztuki ludowej • sprawne posługiwanie się techniką rzeźbienia w plastycznym materiale • tworzenie oryginalnej, ciekawej kompozycji świętecznej z nietypowo zestawionych materiałów
<p>Lekcja plenerowa / Wycieczka</p>		
<p>30. Porównanie rzeźb z innymi działaniami w przestrzeni. / „Formy przestrzenne z opakowań” lub „Kopce i labirynty ze śniegu, liści, piasku lub gałęzi” (lekcja plenerowa)</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech nieużytkowych przestrzennych dzieł sztuki • stworzenie prostego planu formy przestrzennej z wybranych materiałów z niewielu elementów • wykorzystywanie opakowań lub materiałów naturalnych do tworzenia prostej kompozycji przestrzennej w szkole lub w plenerze 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie cech nieużytkowych przestrzennych dzieł sztuki współczesnej (nieprzedstawiający charakter dzieł, nietypowe materiały) • tworzenie przemyślanej koncepcji, planu złożonej, wieloelementowej formy przestrzennej z wybranych materiałów • wykorzystywanie opakowań lub materiałów naturalnych do tworzenia złożonej, oryginalnej, wieloelementowej kompozycji przestrzennej w szkole lub plenerze
<p>31. Poznajemy sztukę ludową najbliższej okolicy. W muzeum sztuki regionalnej lub skansenie. Szkice przedmiotów i chat z natury – wycieczka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość niektórych wybranych form dzieł sztuki współczesnej • określanie znaczenia wyobraźni w twórczości awangardowej i znajomość niektórych czynników wpływających na formę współczesnych dzieł sztuki • oglądanie ekspozycji w zakresie odbierania formy prostych treści symbolicznych dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość wybranych form dzieł sztuki współczesnej • określanie znaczenia wyobraźni w twórczości awangardowej, określanie znaczenia ekspresji i misji artysty, znajomość różnych czynników wpływających na formę współczesnych dzieł sztuki (np. odbicie przeżyć, współczesności, odkryć, zastosowanie nowych tworzyw) • aktywne oglądanie ekspozycji, omawianie formy i wieloznacznego przekazu treści dzieł, posługiwanie się pojęciami języka plastyki podczas omawiania dzieł
<p>Poznanie zabytków/Wycieczka</p>		

<p>32. Znane polskie pomniki. Wybrane zabytki lub wycieczka – pomniki i zabytki w najbliższej okolicy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne poznawanie wybranych zabytków lub pomników • zwiedzanie i omawianie wybranych cech zabytków w najbliższej okolicy • tworzenie prostego szkicu, prezentacji lub albumu o zabytku 	<ul style="list-style-type: none"> • wnikliwe poznawanie wybranych zabytków lub pomników, omawianie ich formy na podstawie wcześniej zebranych informacji • aktywne zwiedzanie i omawianie ważnych zabytków w najbliższej okolicy • tworzenie złożonego, bogatego szkicu, prezentacji lub albumu zabytku
---	--	---

Klasa VI

Temat lekcji/ temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
<p>1. Sztuka od kuchni. Jak powstaje dzieło graficzne – kolejne etapy. / „Labirynt – zaskakujące ślady różnych materiałów” lub „Drzewa. Bukiety kwiatów” (odbitki). Zapoznanie z PZO.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie źródeł powstawania i cech grafiki jako dziedziny sztuki • orientacyjna znajomość materiałów, narzędzi i technik graficznych • orientacyjne określanie podziału pracy grafika na dwa etapy, oryginału w grafice • orientacyjne określenia cech druku wypukłego, wklęsłego, płaskiego • orientacyjne rozpoznawanie, jakimi technikami zostały wykonane oglądane dzieła • stworzenie prostej kompozycji, odbitki unikatowej z przekrojonych warzyw oraz innych materiałów o bogatej fakturze 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie różnych źródeł powstawania grafiki jako dziedziny sztuki i jej związków z innymi dziedzinami plastyki na płaszczyźnie • dokładne określanie, dobra znajomość i rozumienie znaczenia dwuetapowego procesu twórczego (tworzenie matrycy i odbitki), sposobu tworzenia odbitki, oryginału w grafice, określanie liczby oryginalnych dzieł z jednej matrycy, zauważanie różnicy w zakresie pojęcia oryginału w grafice w stosunku do innych dziedzin plastyki • dobra znajomość materiałów, narzędzi i technik graficznych, rozumienie podziału technik graficznych na druk wklęsły, płaski i wypukły • trafne rozpoznawanie dzieł graficznych wykonanych różnymi

		<p>technikami na podstawie występujących w nich kresek i plam</p> <ul style="list-style-type: none"> • stworzenie oryginalnej, wieloelementowej odbitki unikatowej – kompozycji kwiatowej powstałej w wyniku odbicia przekrojonych warzyw i innych materiałów o zróżnicowanej fakturze
<p>2. Druk wypukły. / „Świat dinozaurów” (odbitki z materiałów o zróżnicowanej fakturze) lub „Spacer do parku” (odbitki z płytki gipsowej lub korkowej).</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie specyfiki grafiki i druku wypukłego, technik i narzędzi stosowanych do druku wypukłego • opisywanie wybranego dzieła graficznego druku wypukłego w uproszczony sposób • orientacyjne porównywanie druku wypukłego z innymi rodzajami druku • tworzenie z pamięci i wyobraźni kompozycji techniką druku wypukłego z materiałów o zróżnicowanej fakturze, niewielkiej liczby elementów, schematycznych formach 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne, precyzyjne określanie specyfiki grafiki i druku wypukłego, dobra znajomość technik i narzędzi stosowanych do druku wypukłego • opisywanie różnych dzieł graficznych druku wypukłego przy zauważaniu jego specyfiki i charakterystycznych dla niego środków wyrazu artystycznego • porównywanie wielu cech grafik druku wypukłego z innymi rodzajami druku w grafice artystycznej na podstawie oglądanych reprodukcji • tworzenie oryginalnej, bogatej, złożonej kompozycji techniką druku wypukłego z materiałów o zróżnicowanej fakturze, o dużym zróżnicowaniu i ciekawym doborze struktury faktur, wykazywanie się kreatywnością i wyobraźnią podczas wykonywania pracy
<p>3. Druk wklęsły. / „W gąszczu roślin – traw, kwiatów, zbóż” „Kreskowe, kropkowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość dwuetapowego procesu powstawania dzieł graficznych 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość dwuetapowego procesu powstawania dzieł graficznych

<p>abstrakcje” (odbitki z płyt styropianowych).</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie techniki druku wklęsłego, rodzaju matrycy i stosowanych narzędzi, porównywanie jej z drukiem wypukłym • proste opisywanie dzieł graficznych wykonanych techniką druku wklęsłego • wykonanie prostej kompozycji o tematyce roślinnej lub abstrakcyjnej techniką druku wklęsłego na płytce styropianowej 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie techniki druku wklęsłego, rodzaju matryc, stosowanych narzędzi, porównywanie rodzajów matryc, sposobu tworzenia odbitki, narzędzi, wyglądu kresek, sposobu tworzenia plam na płytce i odbitce • ciekawe, rozbudowane opisywanie dzieł graficznych wykonanych techniką druku wklęsłego • wykonanie oryginalnej, złożonej kompozycji o tematyce roślinnej lub abstrakcyjnej techniką druku wklęsłego na płytce styropianowej
<p>4. O akwafortie i litografii. Oglądamy znane dzieła graficzne, Albumik o twórczości znanego grafika lub opis i rysunkowa interpretacja wybranego dzieła graficznego.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość dwuetapowego procesu powstawania grafiki • orientacyjne określanie technik druku wklęsłego, specyfiki wykonywania akwaforty jako trawionej techniki druku wklęsłego • opisywanie grafik wykonanych techniką akwaforty oraz litografii w krótki i prosty sposób • wykonanie prostego albumiku, plakatu lub gazetki na temat twórczości wybranego grafika, łączenie tekstu, form graficznych i ilustracji, posługiwanie się informacjami z wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość dwuetapowego procesu powstawania grafiki • dobra znajomość i precyzyjne określanie technik druku wklęsłego, dokładne określanie etapów, czynności podczas wykonywania akwaforty – trawionej techniki druku wklęsłego • dokładne, ciekawe opisywanie dzieł graficznych wykonanych techniką druku wklęsłego (wygląd kresek, sposób tworzenia plam, kompozycja) oraz druku płaskiego, przede wszystkim litografii • wykonanie ciekawego albumiku, plakatu lub gazetki na temat twórczości wybranego grafika, odpowiednie łączenie ciekawie opracowanego tekstu z dobrze dobranymi elementami graficznymi, ilustracjami i ciekawymi szkicami

<p>5. Świat trójwymiarowy. Jak pokazać płaskie kształty, a jak przestrzenne formy? / „Martwa natura – warzywa i owoce, naczynia na stole”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie pojęcia waloru, stopniowania waloru, cieniowania, światłocienia • określanie prostych związków cieniowania i światłocienia z przedstawianiem przestrzenności przedmiotów na płaszczyźnie w obrazach i rysunkach • uproszczone wyjaśnianie pojęć miękkiego i twardego modelunku, kontrastów walorowych w przedstawianiu przedmiotów na płaszczyźnie • zauważanie światłocienia cieniowania, modelunku światłocieniowego w wybranych, niektórych częściach dzieł malarskich i rysunkowych • tworzenie prostej kompozycji martwej natury z plam barwnych bez modelunku w formie wycinanki oraz nawiązującej do niej prostej, barwnej kompozycji martwej natury z zastosowaniem cieniowania pastelami suchymi, próba określania związku różnic walorowych z kierunkiem światła padającego w rysunku 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie pojęcia waloru, stopniowania waloru, cieniowania, światłocienia • określanie związków i znaczenia światłocienia i cieniowania dla przedstawiania przestrzenności przedmiotów na płaszczyźnie w obrazach i rysunkach • precyzyjne wyjaśnianie pojęć miękkiego i twardego modelunku, kontrastów walorowych w przedstawianiu przedmiotów na płaszczyźnie <ul style="list-style-type: none"> • zauważanie światłocienia, cieniowania, modelunku światłocieniowego w dziełach malarskich i rysunkowych o zróżnicowanej formie i tematyce • tworzenie oryginalnej kompozycji martwej natury z plam barwnych bez modelunku w formie wycinanki oraz nawiązującej do niej oryginalnej kompozycji martwej natury, z owoców i codziennych przedmiotów z zastosowaniem cieniowania pastelami suchymi, trafne określanie związku różnic walorowych z kierunkiem światła padającego w rysunku
<p>6. Światło w rzeźbie. / „Pola,</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie znaczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie znaczenia faktury

<p>lasy, rzeki – widok z lotu ptaka”. „W puszczy – drzewa, rośliny, zwierzęta” (reliefy).</p>	<p>faktury i światłocienia w rzeźbie i płaskorzeźbie o zróżnicowanej formie, orientacyjna znajomość wpływu światła na pogłębianie różnic walorowych w kształtowaniu bryły</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawianie wybranej rzeźby lub płaskorzeźby, w której charakter bryły wydobywany jest przez światło (orientacyjne określanie jej faktury, kształtów, linii) • tworzenie prostego białego lub wielobarwnego reliefu z papieru kolorowego i innych materiałów o zróżnicowanej fakturze przedstawiającego krajobraz z lotu ptaka • tworzenie prostej monochromatycznej kompozycji reliefu przedstawiającego puszcze 	<p>i światłocienia w rzeźbie i płaskorzeźbie o zróżnicowanej formie, dobra znajomość wpływu światła na pogłębianie różnic walorowych w kształtowaniu bryły</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawianie kilku rzeźb o zróżnicowanych tematach, z różnych materiałów, w których charakter bryły jest wydobywany przez światło (określanie różnic faktury, kształtów, linii) • tworzenie oryginalnego białego lub wielobarwnego reliefu z papieru kolorowego i innych materiałów o zróżnicowanej fakturze • tworzenie oryginalnej wieloelementowej monochromatycznej kompozycji reliefu przedstawiającego drzewa, rośliny i zwierzęta w puszczy
<p>7. Jesienny pejzaż – wycieczka do lasu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • obserwowanie interesujących obiektów przyrodniczych, współczesnych budowli, krajobrazów, roślin w najbliższej okolicy • wypowiedanie swojego zdania, opinii na temat oglądanych obiektów • szkicowanie, fotografowanie ciekawych fragmentów otoczenia, najbliższej okolicy uzupełnianie wykonanego szkicu lub fotografii kolażem 	<ul style="list-style-type: none"> • wnikliwe obserwowanie interesujących obiektów przyrodniczych, zabytków, współczesnych budowli, krajobrazów, roślin w najbliższej okolicy • wypowiedanie ciekawych opinii, swojego zdania na temat oglądanych obiektów (zauważanie kompozycji, formy, kolorystyki) • wykonywanie ciekawie zakomponowanych, zaskakujących szkiców i fotografii otoczenia najbliższej okolicy uzupełnianie wykonanego szkicu lub fotografii ciekawym, przemyślanym,

<p>8. Najstarsze opowiadania o świecie i przestrzeni. Jak przedstawić to, co bliżej, i to, co dalej, w układzie rzędownym, pasowym i kulisowym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość najstarszych sposobów przedstawiania przestrzeni w obrazach, na płaszczyźnie, orientacyjne określanie ich znaczenia dla ukazywania trójwymiarowości świata na płaszczyźnie • rozumienie i orientacyjne precyzowanie pojęć: układ rzędowny, pasowy, kulisowy • omawianie na prostych przykładach niektórych zasad poznanych sposobów przedstawiania przestrzeni na płaszczyźnie • tworzenie schematycznych szkiców ilustrujących przedstawianie obiektów w układzie, rzędownym, pasowym, kulisowym 	<p>zaskakującym kolażem</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość najstarszych sposobów przedstawiania przestrzeni w obrazach, na płaszczyźnie, dobra znajomość ich znaczenia dla ukazywania trójwymiarowości świata na płaszczyźnie • dobre rozumienie i precyzowanie pojęć: układ rzędowny, pasowy, kulisowy • omawianie zasad poznanych rodzajów przedstawiania przestrzeni na płaszczyźnie na różnych przykładach • tworzenie szkiców trafnie ilustrujących przedstawianie obiektów i przestrzeni w układzie rzędownym, pasowym, kulisowym
<p>9. Perspektywa linearna. Przestrzeń bryły w perspektywie linearnej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie zasad perspektywy linearnej • orientacyjne określanie sposobu przedstawiania przestrzeni w perspektywie centralnej i bocznej, żabiej i z lotu ptaka, obserwowanie skrótów perspektywicznych, linii horyzontu, punktu zbiegu linii • zauważanie i opisywanie niektórych cech perspektywy linearnej w omawianych dziełach 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość zasad perspektywy linearnej jako sposobu przedstawiania przestrzeni na płaszczyźnie • dokładne określanie sposobu przedstawiania przestrzeni w perspektywie centralnej i bocznej, żabiej i z lotu ptaka, wnikliwie obserwowanie skrótów perspektywicznych, linii horyzontu, punktu zbiegu linii • zauważanie i opisywanie wielu istotnych cech perspektywy linearnej w omawianych dziełach •

		<p>tworzenie ciekawej wieloelementowej kompozycji rysunkowej czarno-białej lub barwnej, w której w konsekwentny i przemyślany sposób zostały zastosowane zasady perspektywy linearnej (perspektywa centralna) i wykorzystany światłocien</p>
<p>10. Perspektywa linearna. Zaskakujące skróty.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie zasad perspektywy linearnej • orientacyjne określanie sposobu przedstawiania przestrzeni w perspektywie centralnej i bocznej, ukośnej, żabiej i z lotu ptaka, • zwrócenie uwagi na znaczenie umiejscowienia linii horyzontu • obserwowanie umiejscowienia punktów zbiegu linii na horyzoncie w perspektywie bocznej i ukośnej • zauważanie i opisywanie niektórych zasad perspektywy linearnej w wybranych dziełach malarskich, rysunkowych, rysunkowych • tworzenie prostej rysunkowej kompozycji barwnej ukazującej wnętrze pałacu z orientacyjnie, częściowo zastosowanymi zasadami perspektywy linearnej, w ujęciu bocznym lub ukośnym 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość zasad perspektywy linearnej jako sposobu przedstawiania przestrzeni na płaszczyźnie • dokładne określanie sposobu przedstawiania przestrzeni w perspektywie centralnej i bocznej, ukośnej, żabiej i z lotu ptaka • dobre rozumienie znaczenia linii horyzontu w perspektywie linearnej • dokładne określanie znaczenia i usytuowania punktów zbiegu linii na horyzoncie w perspektywie bocznej i ukośnej • zauważanie i dokładne opisywanie zasad perspektywy linearnej w wybranych dziełach malarskich, rysunkowych, graficznych • tworzenie ciekawej, złożonej kompozycji barwnej ukazującej wnętrze pałacu zgodnie z zasadami perspektywy linearnej, w ujęciu bocznym lub ukośnym

<p>11. O perspektywie powietrznej. / „Mgły w górach, nad morzem, nad polami i w lesie. Kolorowa i błękitna przestrzeń – jak powietrze zmienia barwy w przestrzeni”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie zasad perspektywy powietrznej i jej znaczenia • wskazywanie niektórych cech perspektywy powietrznej w wybranym obrazie • tworzenie prostej kompozycji pejzażowej, w której zastosowane są elementy perspektywy powietrznej • posługiwanie się techniką rysowania suchymi pastelami albo kredkami akwarelowymi lub akwarelami w pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie zasad perspektywy powietrznej i jej znaczenia dla przedstawienia głębi w obrazie, wyjaśnianie przyczyn zmiany kolorystyki obiektów w miarę oddalenia od oka widza • wskazywanie sposobu zastosowania perspektywy powietrznej w dziełach malarskich o zróżnicowanym charakterze • tworzenie oryginalnej kompozycji pejzażowej, w której dla pokazania przestrzeni zastosowana została perspektywa powietrzna • wykorzystywanie różnych możliwości techniki rysowania pastelami suchymi albo kredkami akwarelowymi lub akwarelami w tworzonej pracy plastycznej
<p>12. Perspektywa malarska i plany. / „Cztery pory roku – świat widziany przez ptaki, liście, krople deszczu, śnieżynki”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie znaczenia planów w ukazywaniu przestrzeni w obrazie oraz ich związku z układem kulisowym • orientacyjne określanie znaczenia kolorów przedmiotów w ukazywaniu przestrzeni w perspektywie malarskiej • orientacyjne określanie znaczenia temperatury 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie znaczenia planów w ukazywaniu przestrzeni w obrazie oraz ich związku z układem kulisowym • dokładne określanie znaczenia kolorów przedmiotów w ukazywaniu przestrzeni w perspektywie malarskiej • znajomość i dokładne określanie związku temperatury barw przedmiotów z ich umiejscowieniem w przestrzeni w perspektywie malarskiej

	<p>barw przedmiotów w perspektywie malarskiej• stworzenie prostej kompozycji barwnej przedstawiającej pory roku, w której przestrzeń ukazana jest za pomocą planów i perspektywy malarskiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • stworzenie wybraną techniką oryginalnej, interesującej pod względem formy plastycznej kompozycji barwnej ukazującej pory roku, w której przestrzeń ukazana została za pomocą planów i perspektywy malarskiej (pastelami olejnymi lub farbami plakatowymi z kolażem)
<p>13. Siatki brył, rysowanie brył z różnej perspektywy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie malarstwa jako dziedziny plastyki, malarza jako twórcy, obrazów, dzieł malarskich, wybranych technik i narzędzi • określanie kreski i barwy jako zasadniczych środków wyrazu wykorzystywanych w malarstwie • opisywanie barw i kresek w wybranym obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • modeluje bryły i reliefy, konstruuje samodzielnie małe rzeźbiarskie formy przestrzenne i bryły architektoniczne, • dokładne określanie kreski i barwy jako zasadniczych środków wyrazu wykorzystywanych w plastyce • trafne opisywanie barw i kresek w kilku wybranych obrazach • tworzenie oryginalnej, złożonej, wieloelementowej kompozycji, wykorzystywanie możliwości różnych technik w pracy plastycznej.
<p>14. Co w sztuce zmienia się w ciągu wieków? Co pozostaje podobne? Jak artyści przedstawiali świat, jak wyglądały dzieła w różnych okresach? / Oś czasu. „Moja podróż w czasie” lub „Wehikuł czasu” – praca inspirowana wybranym dziełem sztuki</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie ram czasowych sztuki antycznej, średniowiecznej i nowożytnej oraz epok i okresów w sztuce nowożytnej • orientacyjne określanie kolejności, czasu trwania poszczególnych epok w sztuce • orientacyjne określanie niektórych form i tematów dzieł na podstawie przypomnienia wybranych dzieł antycznych, średniowiecznych, współczesnych, próby 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie ram czasowych sztuki antycznej, średniowiecznej i nowożytnej oraz epok i okresów w sztuce nowożytnej • precyzyjne określanie kolejności, czasu trwania poszczególnych epok w sztuce • dokładne określanie wybranych form tematów i dzieł na podstawie na podstawie przypomnienia wybranych dzieł antycznych, średniowiecznych, współczesnych, obserwowanie cech wspólnych i odrębnych dzieł wybranych epok m.in.

<p>dawnej.</p> <p>DZ</p>	<p>obserwowania wspólnych cech dzieł wybranych epok m.in. obserwowania przemian ideału piękna poznanych wcześniej epok</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie znaczenia roli artysty • ogólne rozumienie znaczenia pośredniego i bezpośredniego znaczenia kontaktu ze sztuką • tworzenie uproszczonej kompozycji osi czasu przedstawiającej następujące po sobie epoki okresy w sztuce lub pojazdu przenoszącego w wybrany okres w historii 	<p>obserwowanie i wskazywanie przemian ideału piękna poznanych wcześniej epok</p> <ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie i rozumienie znaczenia roli artysty w wybranych okresach w sztuce • rozumienie różnorodnego znaczenia roli artysty• tworzenie precyzyjnej, estetycznej oryginalnej kompozycji osi czasu przedstawiającej następujące po sobie epoki, okresy w sztuce lub pojazdu przenoszącego w wybrany okres w historii w otoczeniu przestrzeni inspirowanej charakterystycznymi dziełami sztuki
<p>15. Harmonia i symetria porządkują kompozycje malarskie i rzeźbiarskie. O spokoju, harmonii, proporcjach i symetrii kompozycji - opis dzieła sztuki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość cech sztuki renesansowej jako ponownego odkrycia sztuki antycznej • orientacyjne określanie znaczenia niektórych wybranych cech dzieł renesansowych • orientacyjne określanie tematyki i cech kompozycji renesansowych dzieł malarskich i rzeźbiarskich wybranych twórców • orientacyjne określanie znaczenia sztuki renesansowej jako inspiracji do powstania wybranych dzieł współczesnych 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie cech, charakteru sztuki renesansowej jako ponownego odkrycia, kontynuacji i rozwinięcia sztuki antycznej • dokładne określanie, rozumienie znaczenia istotnych cech dzieł renesansowych m.in. harmonii, spokoju, umiaru, idealizacji • precyzyjne określanie tematyki poruszanej przez wybranych artystów renesansowych, bardzo dobra znajomość cech kompozycji renesansowych kompozycji malarskich i rzeźbiarskich oraz określanie środków plastycznych służących do ich uzyskiwania • odkrywanie znaczenia sztuki renesansowej jako bogatego źródła inspiracji

		twórców współczesnych
16. Plansze matematyczne (tabliczka mnożenia).	<ul style="list-style-type: none"> • wskazywanie prostych rzeczy w naturze przypominających kreskę • określanie związku używanego narzędzia z różnorodnością uzyskiwanych kresek w rysunku na podstawie własnej twórczości i wybranego dzieła plastycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość wielu różnych rzeczy przypominających kreskę w naturze <p>określanie wpływu używanego narzędzia na tworzenie różnorodnych kresek w rysunku, określanie charakteru kresek we własnych pracach i opisywanie ich w różnych poznanych dziełach plastycznych</p>
17. Przedstawianie ruchu w sztuce barokowej i późniejszej. Co potęguje dynamikę, wrażenie ruchu w kompozycjach? / Poruszanie się ludzi (kompozycja po przekątnej). Siły i zjawiska przyrodnicze – światło, ruch i odgłosy.	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech kompozycji dynamicznej w malarstwie, rzeźbie • określanie i wskazywanie niektórych cech kompozycji dynamicznych na przykładzie malarskich, rzeźbiarskich dzieł barokowych, późniejszych, współczesnych oraz dzieł innych dziedzin m.in. filmowych • udział w dyskusji o możliwościach przedstawiania ruchu na obrazach i rzeźbie, orientacyjne określanie, co pozwala pokazać ruch poprzez porównanie z niektórymi środkami wykorzystywanymi do przedstawiania spokoju, statyki • tworzenie prostej kompozycji malarskiej lub kompozycji techniką mieszaną 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie cech kompozycji dynamicznej w malarstwie, rzeźbie, wskazywanie środków plastycznych służących do uzyskiwania wrażenia ruchu, zmienności, dynamiki w kompozycji • określanie i wskazywanie wielu charakterystycznych, istotnych cech kompozycji dynamicznych na przykładzie różnorodności malarskich, rzeźbiarskich dzieł barokowych mitologicznych, religijnych, późniejszych obrazów historycznych i batalistycznych, pejzaży oraz współczesnych scen rodzajowych m.in. w filmach • aktywny udział w dyskusji o możliwościach przedstawiania ruchu w malarstwie i rzeźbie, precyzyjne określanie, jakie środki plastyczne wykorzystywane są do pokazania ruchu, dynamiki, zmienności poprzez porównanie z niektórymi środkami plastycznymi wykorzystywanymi do przedstawiania statyki, spokoju • tworzenie oryginalnej

	<p>przedstawiającej szybki ruch, ludzi w trakcie uprawiania sportu oraz przedstawianie w prosty sposób siły, dynamiki gwałtownych zjawisk przyrodniczych</p>	<p>kompozycji malarskiej lub wykonanej techniką mieszaną trafnie przedstawiającej szybki ruch, ludzi w trakcie uprawiania sportu oraz wykazywanie się kreatywnością podczas przedstawiania gwałtownych zjawisk przyrodniczych</p>
<p>18 - 19. Boże Narodzenie. Gwiazdki, aniołki, łańcuchy ze słomek i innych materiałów.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość tradycji świątecznych i ich znaczenia • inspirowanie się tradycyjnymi ozdobami świątecznymi i tworzenie własnych • wykonywanie prostych ozdób świątecznych o zróżnicowanych kształtach i barwach • dokonywanie prostego podziału pracy na zasadnicze etapy, planowanie kolejności czynności podczas wykonywania ozdób świątecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość tradycji świątecznych i ich znaczenia, zauważenie wpływu sztuki ludowej i tradycji ludowych na tradycje świąteczne • twórcze inspirowanie się tradycyjnymi ozdobami świątecznymi i tworzenie własnych, nawiązujących do nich, oryginalnych ozdób • staranne wykonywanie prostych i złożonych ozdób świątecznych o zróżnicowanych kształtach, przemyślanej kompozycji, kolorystyce i detalach dokonywanie szczegółowego podziału pracy na etapy, planowanie kolejności czynności podczas wykonywania ozdób świątecznych
<p>20. Patron roku 2024</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość pojęcia kompozycji i komponowania • znajomość barw lekkich i ciężkich • proste określanie cech kompozycji, w której spełniona jest zasada równowagi • wskazywanie równowagi w wybranym dziele malarskim • orientacyjna znajomość fantastyki jako tematu w sztuce • tworzenie barwnej kompozycji 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość i określanie pojęcia kompozycji i komponowania jako tworzenia układu elementów plastycznych • znajomość barw lekkich i ciężkich, określanie ich znaczenia dla uzyskiwania równowagi w kompozycji • określanie różnorodnych cech kompozycji, w której spełniona jest zasada równowagi (wielkość, rozmieszczenie, barwa elementów) • wskazywanie równowagi w kilku zróżnicowanych

	<ul style="list-style-type: none"> o niewielkiej ilości elementów, w której widoczne jest dążenie do równowagi 	<ul style="list-style-type: none"> dzielał malarskich dobra znajomość i określanie wielu cech fantastyki jako tematu w sztuce tworzenie oryginalnej barwnej, wieloelementowej kompozycji zgodnie z zasadą równowagi
<p>21. Upominki z okazji Dnia Babci i Dziadka.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> podejmowanie współpracy, współdziałanie podczas prac zespołowych, planowanie kolejności czynności i etapów pracy wykonywanie prostych elementów dekoracyjnych, których forma podporządkowana jest całości dekoracji stosowanie określonej kolorystyki 	<ul style="list-style-type: none"> podejmowanie współpracy, współdziałanie podczas prac zespołowych, inicjowanie działań, planowanie kolejności czynności, konsekwentne realizowanie zaplanowanych działań wykonywanie prostych i złożonych elementów dekoracyjnych, których forma, kolorystyka i wielkość podporządkowana jest całości dekoracji; łączenie mniejszych elementów w większe segmenty
<p>22. Dynamika w architekturze barokowej i współczesnej. / „Fantastyczne dynamiczne budowle – kryształowe miasto lub budowle o płynnych kształtach”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie cech kompozycji dynamicznej w rzeźbie i architekturze orientacyjne określanie środków plastycznych stosowanych do tworzenia nieużytkowych i użytkowych kompozycji przestrzennych proste omawianie pod względem dynamicznego charakteru formy niektórych cech wybranych elementów kompozycji rzeźbiarskich, dekoracji rzeźbiarskich, wnętrz budowli, fasad budowli tworzenie prostej kompozycji techniką kolażu przedstawiającej 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie istotnych cech kompozycji dynamicznej w rzeźbie i architekturze dokładne precyzowanie środków plastycznych stosowanych do tworzenia nieużytkowych i użytkowych kompozycji przestrzennych trafne, dokładne omawianie pod względem dynamicznego charakteru formy cech, wybranych elementów kompozycji rzeźbiarskich, dekoracji rzeźbiarskich, wnętrz budowli, fasad budowli tworzenie oryginalnej, złożonej kompozycji techniką kolażu

	<p>fantastyczne dynamiczne budowle o ostrych lub obłych, płynnych zarysach inspirowane architekturą barokową i współczesną</p>	<p>przedstawiającej fantastyczne dynamiczne budowle współczesną o ostrych lub obłych zarysach inspirowane architekturą barokową i współczesną</p>
<p>23. Jak rytm i symetria porządkują formy budowli i plany miast. / Renesansowy plan miasta z rynkiem. Plany budowli.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech sztuki renesansowej, klasycystycznej, w tym dzieł rzeźbiarskich oraz architektury jako kontynuacji sztuki antycznej • orientacyjne określanie cech renesansowych, klasycystycznych kompozycji rzeźbiarskich i architektonicznych oraz dzieł współczesnych do nich nawiązujących • orientacyjne określanie cech renesansowych założeń urbanistycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie cech sztuki renesansowej, klasycystycznej, w tym formy i nawiązań dzieł rzeźbiarskich oraz architektonicznych do sztuki antycznej, oraz inspirowania się antykiem w sztuce współczesnej • dokładne określanie cech renesansowych, klasycystycznych kompozycji rzeźbiarskich i architektonicznych oraz dzieł współczesnych do nich nawiązujących • dobra znajomość i określanie cech renesansowych założeń urbanistycznych na przykładzie Zamościa
<p>24. Artysta badaczem. Podziw dla piękna i potęgi natury. Badamy kolory i kształty - opis dzieła sztuki.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie roli i zadań artysty oraz wskazywanie znaczenia obserwacji, inspirowania się naturą i badania jej zasad podczas tworzenia na przykładzie wybranego dzieła poznane- go artysty • orientacyjne rozumienie znaczenia obserwacji świata, przemian przedstawianych osób, przedmiotów w czasie w twórczości wybranych artystów renesansowych, barokowych, XIX w. i 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie zmieniającej się roli i zadań artysty w wybranych okresach w sztuce, wskazywanie znaczenia obserwacji, inspirowania się naturą i badania jej zasad oraz dokładne omawianie tego na wybranych przykładach dzieł i postaw artystów (Dürer, Leonardo da Vinci, Rembrandt, Wyczółkowski) • bardzo dobre rozumienie różnorodnego znaczenia obserwacji świata, przemian przedstawianych przedmiotów w czasie w

	współczesnych	twórczości wybranych artystów renesansowych, barokowych, XIX w. i współczesnych
<p>25. Artysta badaczem określania i badanie zasad. / Abstrakcja z losowo rozrzucanych kształtów - zaproszenie.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie zmieniającej się roli artysty jako obserwatora natury oraz jako badacza zasad rządzących wybranymi zdarzeniami w wybranych okresach w historii i współcześnie • uproszczone opisywanie roli artysty – twórcy współczesnego dzieła, w którym ten bada wybrane zasady • tworzenie techniką wycinanki prostej kompozycji abstrakcyjnej z wybranych figur zakomponowanych w sposób losowy 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość i określanie zmieniającej się roli artysty jako obserwatora natury, badacza w wybranych okresach w historii oraz współcześnie jako wnikliwego badacza zjawisk, zasad rządzących wybranymi zdarzeniami prowadzącymi do stworzenia abstrakcyjnego obrazu lub akcji • opisywanie roli artysty – twórcy współczesnego dzieła, w którym ten bada wybrane zasady matematyczne lub zjawiska socjologiczne • tworzenie techniką wycinanki złożonej, oryginalnej kompozycji abstrakcyjnej powstającej z wybranych figur zakomponowanych w sposób losowy, dokładne zaplanowanie etapów wykonania pracy
<p>26. Artysta iluzjonistą, czyli daj się oszukać! Wejście w świat artysty. Gra i zabawa artysty z widzem. Zasady gry, sposób tworzenia iluzji. / „Kolorowe kałuże i kamienie na chodniku, zaskakujące przeszkody”.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość roli artysty jako kreatora dzieł stanowiących iluzyjne uzupełnienie rzeczywistości • orientacyjna znajomość cech malarstwa iluzjonistycznego • orientacyjna znajomość wybranych dzieł z różnych okresów wiernie, w fotograficzny sposób naśladujących rzeczywistość i łączących się z nią 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość roli artysty jako kreatora różnorodnych dzieł stanowiących iluzyjne uzupełnienie rzeczywistości • dobra znajomość cech malarstwa iluzjonistycznego • dobra znajomość wybranych dzieł z różnych okresów wiernie, w fotograficzny sposób naśladujących rzeczywistość i łączących się z nią

	<ul style="list-style-type: none"> uczestniczenie w dyskusji o postawach i roli artysty 	<ul style="list-style-type: none"> aktywny udział w dyskusji o postawach i roli artysty
<p>27. Sztuka użytkowania codzienna i świąteczna. "Biały obrus", "Jak kolorowe stroiki i kolorowe serwetki zmieniają stół".</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> znajomość znaczenia estetyki otoczenia, w tym kultury nakrywania do stołu, podniesienia uroczystości charakteru uroczystości rodzinnych, świątecznych, spotkań przyjacielskich poprzez estetykę stołu tworzenie projektu białego obrusa w formie kompozycji rytmicznej, kolażu z papierów o zróżnicowanej fakturze staranie się o tworzenie uproszczonej, spełniającej zasadę równowagi, rytmicznej, zróżnicowanej kompozycji stołu w wybranej kolorystyce z różnorodnych elementów gotowych i samodzielnie wykonanych 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość różnorodnego znaczenia wpływu estetyki otoczenia na życie codzienne i uroczyste wydarzenia, określanie znaczenia kultury nakrywania do stołu dla podniesienia i określenia charakteru uroczystości rodzinnych, świątecznych, spotkań przyjacielskich poprzez estetykę stołu tworzenie oryginalnego projektu białego obrusa w formie kolażu jako przemysłanej, zróżnicowanej kompozycji rytmicznej spełniającej zasadę równowagi z papieru o zróżnicowanej fakturze tworzenie bogatej, wieloelementowej kompozycji spełniającej zasadę równowagi, rytmicznej, celowo i w przemyślany sposób zróżnicowanej kompozycji dekoracji stołu, twórcze wykorzystywanie elementów gotowych, samodzielne wykonywanie przemysłanych, pomysłowych, oryginalnych elementów dekoracyjnych
<p>28. Bogactwo ornamentu – Jak powstaje i czego się składa ornament? Czyli o potrzebie ozdabiania i dekorowania w sztuce i życiu codziennym. Kropki, kreski,</p>	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie natury jako inspiracji do powstawania ornamentów wykorzystywanych do dekoracji różnych przedmiotów życia codziennego orientacyjne określanie czasu, miejsca i kręgu kulturowego, w których powstał 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie różnych stylizowanych elementów natury (roślin, zwierząt, detali krajobrazu często uproszczonych do form geometrycznych i/lub abstrakcyjnych) jako inspiracji do tworzenia motywów zdobniczych wykorzystywanych do

<p>małe wzorki i zawijasy – najmniejsze części ornamentu. Jak rozrasta się ornament?</p> <p>DZ</p>	<p>przedmiot na podstawie dekorującego go ornamentu</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie uproszczonych ornamentów z najmniejszych rytmicznie powtarzających się motywów lub niepowtarzalnego ornamentu w miarę spójnego pod względem stylistycznym 	<p>dekoracji różnych przedmiotów życia codziennego</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie czasu, miejsca powstania i kręgu kulturowego, w których powstał przedmiot na podstawie dekorującego go ornamentu • tworzenie oryginalnego, złożonego, bogatego ornamentu z najmniejszych rytmicznie powtarzających się motywów lub niepowtarzalnego, bogatego ornamentu spójnego pod względem stylistycznym
<p>29. Rysunkowa ortografia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie współpracy, współdziałanie podczas prac zespołowych, planowanie kolejności czynności i etapów pracy • wykonywanie prostych elementów dekoracyjnych, których forma podporządkowana jest całości dekoracji • stosowanie określonej kolorystyki 	<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie współpracy, współdziałanie podczas prac zespołowych, inicjowanie działań, planowanie kolejności czynności, konsekwentne realizowanie zaplanowanych działań • wykonywanie prostych i złożonych elementów dekoracyjnych, których forma, kolorystyka i wielkość podporządkowana jest całości dekoracji; łączenie mniejszych elementów w większe segmenty
<p>30. Wśród meandrów rzeki, w gęstwinie gałązek, liści i listeczków, kwiatów, zwierząt, czyli o popularności różnych ornamentów w historii. / Projekty wzorzystych tkanin – geometryczne</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie znaczenia prostych form naturalnych jako źródła inspiracji do tworzenia różnorodnych ornamentów • orientacyjne określanie znaczenia i wykorzystywania we wzornictwie i projektowaniu ornamentów ludów pierwotnych innych kultur, rodzimej sztuki ludowej 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie znaczenia prostych form naturalnych jako źródła inspiracji do tworzenia różnorodnych ornamentów i motywów • trafne, precyzyjne określanie znaczenia i wykorzystywania we wzornictwie i projektowaniu ornamentów ludów pierwotnych innych kultur, rodzimej sztuki ludowej • dobra znajomość związków

<p>oraz roślinne i zwierzęce wzory.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość związków ornamentów z niektórymi dziedzinami sztuki i technikami plastycznymi (ornamenty rzeźbione, malowane, haftowane) • orientacyjne wskazywanie związku ornamentu z kompozycją rytmiczną i otwartą • wykorzystywanie samodzielnie wymyślonego prostego ornamentu geometrycznego, roślinnego, zwierzęcego w projektowaniu tkaniny (prosta kompozycja rytmiczna, otwarta) 	<p>różnorodnych ornamentów z wieloma dziedzinami sztuki i różnymi technikami plastycznymi (ornamenty rzeźbione, malowane, haftowane)</p> <ul style="list-style-type: none"> • trafne wskazywanie częstego związku ornamentu z kompozycją rytmiczną i otwartą, określanie innych kompozycji ornamentów • wykorzystywanie samodzielnie wymyślonego oryginalnego ornamentu geometrycznego, roślinnego, zwierzęcego w projektowaniu tkaniny jako złożonej kompozycji rytmicznej i otwartej
<p>31. Święta Majowe - Kotyliony.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określanie cech złożonych znaków plastycznych, porównywanie znaków prostych i złożonych • określanie prostych cech grafiki użytkowej jako dziedziny plastyki • znajomość uniwersalnego charakteru przekazu znaków złożonych • znajomość cech logo • znajomość wybranych znaków złożonych i przekazywanych przez nie treści • komponowanie przynajmniej dwóch elementów w złożony znak plastyczny • tworzenie logo tworzenie złożonego znaku plastycznego o konkretnym przesłaniu, np. orderu 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie, definiowanie cech, formy złożonych znaków plastycznych, porównywanie form, przekazu prostych i złożonych znaków • określanie różnorodnych cech i form grafiki użytkowej jako dziedziny plastyki • znajomość uniwersalnego charakteru przekazu znaków złożonych i odczytywanie go na podstawie różnych znanych znaków złożonych, np. dotyczących akcji społecznych, działalności instytucji • znajomość cech logo, rozumienie znaczenia jego rozpoznawalności, opisywanie formy • znajomość wybranych znaków złożonych i przekazywanych przez nie różnorodnych treści • przemyślane, celowe komponowanie dwóch lub kilku elementów w złożony, oryginalny znak plastyczny • tworzenie logo o ciekawej

		<p>formie plastycznej</p> <p>tworzenie oryginalnego, przemyślanego, złożonego znaku plastycznego o konkretnym przesłaniu, np. orderu</p>
<p>32. Znaczenie ogrodów. / Ogrodowa geometria – ogród z osią. Nastrój i tajemniczość angielskiego ogrodu – budowla, rzeźba ukryta wśród drzew.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie ogólnego znaczenia ogrodu i parku jako miejsc odpoczynku, historycznie związanych z pałacem, budowlą mieszkalną • orientacyjne rozumienie podporządkowania sposobu tworzenia ogrodów i parków zasadom architektonicznego kształtowania przestrzeni • dokonywanie prostych porównań zasadniczych cech ogrodów barokowych, angielskich, wschodnich związanych z filozofią zen, ogrodów współczesnych • tworzenie prostych planów dwóch znacząco różniących się od siebie założeń ogrodowych (ogrodu barokowego i ogrodu angielskiego) w formie kolażu i pracy malarskiej farbami akwarelowymi, pastelami suchymi lub olejnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie różnorodnego znaczenia ogrodu i parku jako miejsc odpoczynku, przestrzeni uprawy roślin historycznie związanych z pałacem, rezydencją, willą, budowlą mieszkalną, wskazywanie różnych rodzajów ogrodów • dobre rozumienie podporządkowania sposobu tworzenia ogrodów i parków zasadom architektonicznego kształtowania przestrzeni z wykorzystaniem elementów natury – roślin • dokonywanie różnorodnych porównań charakterystycznych cech ogrodów barokowych, angielskich, wschodnich związanych z filozofią zen, ogrodów współczesnych m.in. pod względem ogólnych założeń kompozycyjnych, sposobu kształtowania zieleni, budowli ogrodowych • tworzenie oryginalnych ciekawych planów znacząco różniących się od siebie założeń ogrodowych (ogrodu barokowego i ogrodu angielskiego) w formie kolażu i pracy malarskiej mieszaną farbami akwarelowymi, pastelami suchymi lub olejnymi
<p>33. Siatki brył, rysowanie brył z różnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie malarstwa jako dziedziny plastyki, 	<ul style="list-style-type: none"> • modeluje bryły i reliefy, konstruuje samodzielnie małe rzeźbiarskie formy

<p>perspektywy.</p>	<p>malarza jako twórcy, obrazów, dzieł malarskich, wybranych technik i narzędzi</p> <ul style="list-style-type: none"> określanie kreski i barwy jako zasadniczych środków wyrazu wykorzystywanych w malarstwie <p>opisywanie barw i kresek w wybranym obrazie</p>	<p>przestrzenne i bryły architektoniczne,</p> <ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie kreski i barwy jako zasadniczych środków wyrazu wykorzystywanych w plastyce trafne opisywanie barw i kresek w kilku wybranych obrazach <p>tworzenie oryginalnej, złożonej, wieloelementowej kompozycji, wykorzystywanie możliwości różnych technik w pracy plastycznej.</p>
<p>34. Plansze matematyczne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> wskazywanie prostych rzeczy w naturze przypominających kreskę określanie związku używanego narzędzia z różnorodnością uzyskiwanych kresek w rysunku na podstawie własnej twórczości i wybranego dzieła plastycznego 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość wielu różnych rzeczy przypominających kreskę w naturze <p>określanie wpływu używanego narzędzia na tworzenie różnorodnych kresek w rysunku, określanie charakteru kresek we własnych pracach i opisywanie ich w różnych poznanych dziełach plastycznych</p>

Klasa VII

Temat lekcji/ temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
<p>1. W świecie kontrastów i podobieństw – powtórzenie i przypomnienie</p>	<ul style="list-style-type: none"> znajomość oznaczeń dotyczących bezpiecznego i celowego posługiwania się materiałami plastycznymi znajomość elementów prawa 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość oznaczeń związanych z bezpiecznym posługiwaniem się materiałami plastycznymi jako środkami chemicznymi, umiejętność określania

<p>pojęć języka plastyki dotyczących kreski, barwy, plamy, faktury, kompozycji. / „Kolorowa dżungla”</p> <p>Zapoznanie z PZO.</p>	<p>autorskiego, głównie w zakresie korzystania z materiału ilustracyjnego znajdującego się m.in w internecie</p> <ul style="list-style-type: none"> • znajomość i rozumienie podstawowych pojęć dotyczących barw, plamy barwnej, faktury, kompozycji, wskazywanie ich na wybranym prostym przykładzie • rozumienie i znajomość podstawowych zasad kompozycji, wskazywanie niektórych zasad i rodzajów kompozycji w wybranych charakterystycznych przykładach dzieł • tworzenie prostej barwnej kompozycji na zadany temat, obrazującej własności barwy, różnice faktury, dążenie do uzyskania równowagi kompozycyjnej • posługiwanie się techniką akwareli i kolażu w tworzonej pracy plastycznej 	<p>ograniczeń w stosowaniu niektórych materiałów na podstawie oznaczeń i ostrzeżeń na opakowaniach</p> <ul style="list-style-type: none"> • znajomość elementów prawa autorskiego, głównie w zakresie korzystania z materiału ilustracyjnego znajdującego się m.in. w internecie oraz dotyczącego własności intelektualnej • umiejętność wskazywania barw o określonych własnościach, układów plam, zróżnicowanej faktury, rodzajów kompozycji, zasady równowagi w dziełach artystów i we własnej pracy plastycznej (samodzielne analizowanie) • rozumienie i znajomość podstawowych zasad kompozycji, ich znaczenia w dziełach malarskich, umiejętność omówienia ich na zróżnicowanych przykładach
<p>2. Ciekawie rozmieszczone trójwymiarowe przedmioty, bliskie i oddalone – powtórzenie o światłocieniu, przestrzeni w obrazie i kompozycji. /</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość, rozumienie i określanie podstawowych rodzajów i zasad perspektywy zbieżnej, powietrznej, malarskiej oraz rozumienie pojęcia waloru, cieniowania i modelunku światłocieniowego • wskazywanie perspektywy zbieżnej, powietrznej i malarskiej w wybranym, prostym przykładzie • orientacyjna znajomość i rozumienie podstawowych zasad kompozycji plastycznych • zastosowanie elementów perspektywy powietrznej, malarskiej i wybranego rodzaju kompozycji we własnej pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość zasad perspektywy zbieżnej, powietrznej i malarskiej, wskazywanie różnych rodzajów perspektywy oraz sposobów ukazywania przestrzenności przedmiotów i przestrzeni w kompozycjach malarskich artystów różnych epok • rozumienie i znajomość podstawowych zasad kompozycji, ich znaczenia w dziełach malarskich, umiejętność omówienia ich na przykładach • świadome korzystanie z zasad perspektywy i światłocienia, uzyskiwanie równowagi w kompozycji oraz stosowanie różnych rodzajów kompozycji we własnych oryginalnych pracach plastycznych
<p>3. Wszyscy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określanie różnic między 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie różnic

<p>artyści rysują.</p> <p>O dziedzinach plastyki. Zabawa plastyczna – rozmowa między artystami różnych dziedzin sztuki: o wyższości...</p> <p>DZ</p>	<p>naturą, kulturą i sztuką</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość podziału sztuk plastycznych na sztuki przedstawiające, nieprzedstawiające, wizualne • orientacyjne określanie znaczenia rysunku, szkicu, pomysłu w pracy artystów różnych dziedzin sztuki • orientacyjne określanie zakresu dziedzin sztuk plastycznych oraz ich cech charakterystycznych, niektórych stosowanych środków wyrazu artystycznego, technik, sposobu pracy, narzędzi artystycznych określonej dziedziny sztuki • prosty, krótki opis niektórych dzieł różnych dziedzin sztuki 	<p>między naturą, kulturą, sztuką</p> <ul style="list-style-type: none"> • bardzo dobra znajomość zakresu i podziału sztuk plastycznych na sztuki przedstawiające, nieprzedstawiające, wizualne • rysunku jako sposobu określania ogólnej koncepcji, szkicu pomysłu dzieła precyzyjne określanie zakresu dziedzin sztuk plastycznych oraz ich zasadniczych, ważnych, specyficznych cech charakterystycznych oraz środków wyrazu stosowanych przez artystów określonej dziedziny sztuki, sposobu pracy i ważnych narzędzi kilku różniących się od siebie technik • ciekawe rozbudowane opisywanie dzieł plastycznych wykonanych w ramach poznanych dziedzin sztuki
<p>4. Sposoby interpretacji świata w dziele sztuki</p> <p>–podobieństwo, wyraz, uproszczenie. Jak pokazywać świat</p> <p>–prawdziwie, z uczuciem czy bez szczegółów? / „Pejzaże i pogoda”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie realistycznego, ekspresyjnego, syntetycznego sposobu przedstawiania świata w dziełach sztuki, wskazywanie niektórych środków plastycznych stosowanych w celu uzyskania określonej interpretacji świata w dziele sztuki • tworzenie prostych, zróżnicowanych kompozycji pejzażowych, różnymi technikami na zadany temat, w których będą widoczne różne sposoby interpretowania świata w dziełach sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie realistycznego, ekspresyjnego, syntetycznego sposobu przedstawiania świata w dziełach sztuki, wskazywanie znaczenia wielu, różnorodnych środków plastycznych stosowanych w celu uzyskania określonej interpretacji świata w dziele sztuki • porównywanie omawianych sposobów interpretacji świata w dziełach sztuki – określanie stosowanych środków plastycznych, formy, nastroju, kompozycji dzieł • tworzenie ciekawych, oryginalnych, zróżnicowanych kompozycji pejzażowych, technikami dobranymi do sposobu interpretacji świata na zadany temat, w których będzie widoczne realistyczne, ekspresyjne, syntetyczne obrazowanie, świadome celowe

		stosowanie odpowiednich środków artystycznych i kompozycji do uzyskania realizmu, ekspresji i deformacji, syntezy formy
O interpretacji świata w dziełach sztuki		
<p>5. Beztrąsko, z pasją, z rozważaniem i w zadumie.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech, impresjonizmu jako kierunku w sztuce (metody malowania obrazów, kolorystyki, tematyki), początku sztuki nowoczesnej • orientacyjna znajomość związku impresjonizmu z odkryciami końca XIX wieku • tworzenie prostej kompozycji malarskiej, w której zastosowana jest kolorystyka i metoda malarska nawiązująca do obrazów impresjonistów • orientacyjna znajomość cech malarstwa, różnorodności postimpresjonizmu, wpływu na sztukę • orientacyjne określanie cech, tendencji w rzeźbie końca XIX wieku na podstawie cech wybranych rzeźb Auguste'a Rodina • znajomość i prosty opis wybranego obrazu postimpresjonizmu • tworzenie kompozycji barwnej inspirowanej twórczością postimpresjonistów 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie cech impresjonizmu jako kierunku w sztuce, rozpoznawanie w dziełach metody malowania, stosowanej jasnej kolorystyki uzależnionej od światła, kompozycji, kadrowania, tematyki z życia codziennego • znajomość wagi, znaczenia impresjonizmu jako początku sztuki nowoczesnej • znajomość wpływu odkryć z zakresu optyki i wynalezienia fotografii na rozwój i formę dzieł tego kierunku • tworzenie, oryginalnej kompozycji malarskiej, w której jest odpowiednio zastosowana impresjonistyczna metoda malowania obrazów, jasna kolorystyka kadrowanie kompozycji • dobra znajomość różnorodności, • precyzyjne określanie cech malarstwa postimpresjonizmu, różnorodnego znaczenia, wpływu na sztukę początku XX wieku • określanie cech (forma, faktura, tematyka, kompozycja), tendencji w rzeźbie końca XIX wieku na podstawie cech rzeźb Auguste'a Rodina
<p>6./7. Prawda i przesłanie, symbol i metafora. Wykonanie elementów dekoracyjnych – Dni Papięskie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość pojęcia stylu epoki, stylu kraju i stylu artysty • orientacyjne określanie znaczenia, niektórych cech misji, przesłania twórczości artysty w okresie modernizmu na podstawie wybranych cech malarstwa, niektórych informacji na 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość i precyzyjne określanie pojęcia stylu kraju i stylu artysty • określanie znaczenia, misji przesłania twórczości artysty w okresie modernizmu na podstawie cech malarstwa, sylwetek i wybranych obrazów S. Wyspiańskiego, J. Malczewskiego, W. Wojtkiewicza

	<p>temat obrazów S. Wyspiańskiego, J. Malczewskiego, W. Wojtkiewicza</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie prostej kompozycji barwnej pastelami suchymi, w której przedstawiony jest prosty symbol, prosty obraz w alegoryczny sposób ukazujący, emocje, ważne pojęcia 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie przemyślanej, oryginalnej kompozycji barwnej pastelami suchymi, w której wykorzystywane są różne, ciekawie zestawione symbole; obraz ma przesłanie, przekazywane są ważne treści, emocje za pomocą innych obrazów, którym można nadać symboliczny wymiar i można je różnorodnie zinterpretować
<p>8. „Dziki kolor”, głębia przeżyć.</p> <p>Po co i dlaczego zmieniamy kolory, kształty, kompozycję?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wrywkowe określanie cech fowizmu i ekspresjonizmu na podstawie orientacyjnej znajomości pojęć ekspresji, deformacji, syntezy formy • orientacyjne określanie znaczenia kolorystyki plam, faktury, znaczenia konturów, kompozycji w obrazach fowistów i ekspresjonistów • określanie wyrazu, nastroju dzieł fowistów i ekspresjonistów, dokonywanie prostych porównań 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie cech fowizmu i ekspresjonizmu na podstawie dokładnej znajomości pojęć ekspresji, deformacji, syntezy formy i sposobów stosowania ich w obrazach tych kierunków • dokładne określanie znaczenia kolorystyki plam, faktury, znaczenia konturów, dynamicznej kompozycji • określanie wyrazu, nastroju, dzieł fowistów i ekspresjonistów na podstawie sposobu stosowania środków artystycznego wyrazu, formy dzieł i porównywania założeń tych kierunków • tworzenie dwóch oryginalnych kompozycji nawiązujących do fowizmu i ekspresjonizmu, posługiwanie się odpowiednimi środkami artystycznego wyrazu
<p>9. Nowe spojrzenie na przestrzeń i formę przedmiotów.</p> <p>Kolaż – ulubiona technika kubistów. Gdy plamy stają się tematem obrazów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech kubizmu na podstawie formy wybranego obrazu, wskazywanie uproszczeń kształtów • orientacyjna znajomość inspiracji prowadzących do powstania kubizmu • orientacyjna znajomość niektórych dzieł Pabla Picassa • orientacyjne określanie cech dwóch rodzajów abstrakcji, próby porównania 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość i określanie cech kubizmu, uproszczenia natury do form geometrycznych, analizowania przestrzeni • znajomość inspiracji, źródeł powstania kubizmu w twórczości Paula Cézanne’a, porównywanie jej ze zdobycami kubizmu • znajomość sylwetki Pabla Picassa, różnorodności i przemian jego twórczości, istotnych dzieł • precyzyjne określanie cech

<p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie prostej kompozycji malowanej plakatówkami o uproszczonych, geometrycznych kształtach nawiązujących do kubizmu, wykorzystywanie kolażu w pracy 	<p>abstrakcji spontanicznej i geometrycznej, porównywanie cech, kolorystyki, dynamiki form</p> <ul style="list-style-type: none"> • znajomość abstrakcyjnych dzieł wybranych polskich artystów; określanie cech unizmu
<p>10. Niezwykłe proporcje i zestawienia przedmiotów w.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech surrealizmu • znajomość wybranego dzieła Salvadora Dali • tworzenie kompozycji surrealistycznych poprzez zaskakujące zestawienie i zmianę proporcji przedmiotów 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie cech surrealizmu, sposobu malowania, rodzaju perspektywy, faktury obrazów, zaskakującego zestawiania przedmiotów • dobra znajomość i interpretowanie wybranych dzieł Salvadora Dali • tworzenie oryginalnej zaskakującej kompozycji surrealistycznej
<p>11./12. Piękno prostych form. Upominki z okazji Dnia Babci i Dziadka.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech rzeźby kubistycznej, organicznej, • konstruktywizmu w rzeźbie, określanie formy i sposobu interpretowania natury lub odejścia od niej, dokonywanie prostych porównań • znajomość wybranej rzeźby Xawerego Dunikowskiego • tworzenie szkicu, prostego planu rzeźby • tworzenie prostej rzeźby nawiązującej do rzeźby kubistycznej lub organicznej 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie cech rzeźby kubistycznej, stosowanych form, sposobu interpretowania i deformacji natury, związków z kubistycznym malarstwem • precyzyjne określanie kształtu, • syntezy formy i sposobu jej osiągnięcia, interpretowania • precyzyjne określanie założeń konstruktywizmu i wynikającej z nich formy rzeźby • porównywanie formy, cech rzeźb kubistycznych, organicznych, konstruktywistycznych • tworzenie przemyślanej rysunkowej koncepcji wstępnej rzeźby • znajomość sylwetki i cech charakterystycznych rzeźb Xawerego Dunikowskiego
<p>13. Przyczyny i formy przemian w architekturze I połowy XX wieku. Projekt stacji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech form budowli i niektórych przyczyn przemian w architekturze od końca XIX do połowy XX wieku • określanie niektórych związków architektury z innymi 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie cech form budowli, czerpania z tradycji oraz przyczyn przemian w architekturze od końca XIX do połowy XX wieku związanych m.in. z rozwojem przemysłu, rozwojem miast, przemianami cywilizacyjnymi,

<p>kosmicznej lotniska, centrum handlowego, szkoły przyszłości lub projekt willi wtopionej w krajobraz.</p> <p>DZ</p>	<p>dziedzinami sztuki, inspirowaniem się stylami w historii</p> <ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie pojęć funkcja, forma budowli • orientacyjna znajomość związku rozwoju miast z rozwojem architektury, • orientacyjne określanie pojęcia urbanistyka • orientacyjna znajomość niektórych cech budowli Antonio Gaudiego • tworzenie prostego projektu współczesnej budowli o funkcji charakterystycznej dla współczesności lub wyobrażenia sobie przyszłej formy budowli • projektowanie willi, domu mieszkalnego wkomponowanego w otoczenie, krajobraz 	<p>stosowaniem nowych materiałów</p> <ul style="list-style-type: none"> • określanie związków architektury z innymi dziedzinami sztuki, rzeźbą i malarstwem, inspirowaniem się stylami w historii • definiowanie pojęć funkcja, forma budowli, określanie związku funkcji i formy budowli, • dobra znajomość pojęcia urbanistyka i określanie jej związków z architekturą • znajomość i określanie cech stylu architektonicznego, funkcjonalizmu • znajomość sylwetki i cech budowli Antonio Gaudiego ich specyficznego charakteru • tworzenie oryginalnego projektu współczesnej budowli o funkcji charakterystycznej dla współczesności lub wyobrażenia sobie przyszłej formy budowli, zauważanie związku formy i funkcji budowli • projektowanie willi, domu mieszkalnego • o ciekawej, oryginalnej formie, wkomponowanego w otoczenie, krajobraz
<p>14./15. Boże Narodzenie. Nawiązanie do rzeźby. Uproszczone formy i bogata faktura</p>	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość tradycyjnych ludowych ozdób świątecznych • poznawanie niektórych dekoracyjnych motywów świątecznych, inspirowanie się nimi we własnej pracy • stosowanie niektórych wiadomości o barwie, gamach barwnych i akcentach w tworzonej kompozycji przestrzennej • tworzenie prostej, dekoracyjnej kompozycji świątecznej (choinka, stroik) • tworzenie uproszczonej pracy malarskiej, w której znaczenie ma wyobraźnia i fantazja 	<p>znajomość, omawianie cech tradycyjnych ludowych ozdób świątecznych</p> <ul style="list-style-type: none"> • poznawanie różnych charakterystycznych, dekoracyjnych motywów świątecznych, twórcze inspirowanie się nimi we własnej pracy • stosowanie różnorodnych wiadomości o barwie, gamach barwnych i akcentach w tworzonej oryginalnej kompozycji przestrzennej • tworzenie ciekawej pod względem zastosowanych środków artystycznego wyrazu, starannie wykonanej kompozycji świątecznej (choinka, stroik) • tworzenie oryginalnej pracy

		malarskiej , w której duże znaczenie ma wyobraźnia, fantazja i nietypowe podejście do tematu
Współczesny świat sztuki		
<p>16. Szukamy sensu i głębokich treści sztuki współczesnej.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość niektórych cech dzieł reprezentujących informel, op-art, pop-art • orientacyjne określanie znaczenia, wymowy dzieł omawianych kierunków w sztuce XX wieku • znajomość wybranego dzieła Jacksona Pollocka, Francisa Bacona, Marka Rothko • tworzenie kompozycji malarskiej techniką drippingu • projektowanie prostego opakowania nawiązującego do pop-artu • projektowanie prostego assemblażu związanego z własnymi zainteresowaniami 	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo dobra znajomość, określanie wielu cech dzieł reprezentujących informel, op-art, pop-art • określanie wieloznaczności, znaczenia, wymowy dzieł i omawianych kierunków sztuki XX wieku • znajomość sylwetek, specyfiki twórczości i wybranych dzieł Jacksona Pollocka, Francisa Bacona, Marka Rothko • tworzenie ciekawej, bogatej kompozycji malarskiej techniką drippingu • projektowanie oryginalnego opakowania nawiązującego do pop-artu • projektowanie ciekawego, złożonego assemblażu związanego z własnymi zainteresowaniami i pasjami
<p>17. „Moje dzieło land art, mój <i>emballage</i>”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość i wrywkowe określanie cech różnych współczesnych dzieł – (assemblaż) • znajomość wybranego dzieła Władysława Hasiora • tworzenie <i>emballage</i> nawiązującego do dzieł Christo • znajomość dzieł Romana Opałki • tworzenie barwnego projektu dzieła land artu z elementami kolażu • tworzenie projektu dzieła sztuki publicznej z wykorzystaniem kolażu • tworzenie obrazu, w którym wykorzystany jest rytm znaków, liter, słów 	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo dobra znajomość i określanie różnorodnych cech różnych rodzajów dzieł współczesnych – (assemblaż) • znajomość wybranych dzieł, specyfiki twórczości i wymowy dzieł Władysława Hasiora • tworzenie pomysłowych, zaskakujących <i>emballage</i> nawiązujących do twórczości Christo • znajomość wybranego dzieła, specyfiki twórczości i wymowy dzieł Romana Opałki • tworzenie barwnego, ciekawego projektu dzieła land artu z elementami kolażu • tworzenie oryginalnego barwnego projektu sztuki publicznej z wykorzystaniem przemysłanego kolażu • tworzenie oryginalnej

		kompozycji, w której w przemyślany i zaskakujący sposób wykorzystany jest rym znaków, liter, słów
<p>18. Projekt asamblażu lub instalacji – przeciw przemocy i wykluczeniu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość pojęcia awangardy i próby porównywania charakteru sztuki awangardowej i sztuki współczesnej o tradycyjnej formie • próba określania w rozmowie i dyskusji walorów dzieł o tradycyjnej i awangardowej formie • tworzenie projektu asamblażu lub instalacji przeciw przemocy i wykluczeniu, próba łączenia, • rozmieszczania przedmiotów i form w przestrzeni w celu przekazania treści 	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo dobra znajomość pojęcia awangardy w sztuce i dokonywanie różnorodnych porównań charakteru i formy sztuki awangardowej i sztuki współczesnej o tradycyjnej formie • określanie w rozmowie i zajmowanie • stanowiska w dyskusji na temat przesłania walorów, znaczenia dzieł o tradycyjnej i awangardowej formie • tworzenie projektu oryginalnego asamblażu lub instalacji przeciw przemocy i wykluczeniu, odpowiednie, zaskakujące łączenie przedmiotów, rozmieszczanie form w przestrzeni
<p>19. Happening i performance, akcja plastyczna, environment – czyli jesteśmy w środku dzieła sztuki.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie niektórych cech, specyfiki działań plastycznych trwających w czasie • orientacyjne określanie i próby porównywania dzieł land artu i sztuki publicznej • porównywanie niektórych cech dwóch wybranych działań • tworzenie planu, prostego scenariusza happeningu, performance’u, <i>environmentu</i> o tematyce ekologicznej związanej z ratowaniem ginących gatunków zwierząt • przeprowadzenie krótkiego działania plastycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładna znajomość i określanie cech, specyfiki działań plastycznych trwających w czasie • dokładne określanie cech, sposobu realizacji, specyfiki, miejsc umieszczania dzieł land artu i sztuki publicznej • porównywanie cech kilku działań plastycznych przebiegających w określonym czasie, podporządkowania ich zasadom kompozycji plastycznej, wykorzystywania światła, dźwięku, zmienności działania • tworzenie przemyślanego planu, ciekawego scenariusza happeningu, performance’u z elementami <i>body art</i>, <i>environmentu</i> o tematyce ekologicznej związanej z ratowaniem ginących gatunków zwierząt • przeprowadzenie krótkiego,

		ciekawego, zaskakującego działania plastycznego
<p>20. Tworzymy zaskakujące obiekty sztuki, czyli o pięknie starego przedmiotu połączonego z obrazem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość niektórych dzieł artystów polskich 2. poł. XX wieku • określanie niektórych cech twórczości Jerzego Nowosielskiego, Tadeusza Kantora, Adama Myjaka, Magdaleny Abakanowicz, Leona Tarasewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo dobra znajomość różnych charakterystycznych dzieł artystów polskich 2. poł. XX wieku • określanie wielu cech, różnorodności, specyfiki twórczości Jerzego Nowosielskiego, Tadeusza Kantora, Adama Myjaka, Magdaleny Abakanowicz, Leona Tarasewicza
<p>21. Wycieczka. Rysujemy z natury. Co jest ważniejsze – obserwacja rzeczywistości, interpretowanie świata po swoim czy też inspirowanie się naturą?</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie różnic między sposobem nawiązywania i odchodzenia od przedstawiania rzeczywistości • szkicowanie, komponowanie pracy • tworzenie uproszczonej kompozycji barwnej wynikającej z wiernego obserwowania rzeczywistości lub wybranego sposobu nawiązania do niej 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie znaczenia natury w twórczości artystów i omawianie różnic między sposobem nawiązywania i odchodzenia od przedstawiania rzeczywistości • szkicowanie, komponowanie, tworzenie zamysłu pracy • tworzenie ciekawej, przemyślanej kompozycji barwnej będącej wynikiem wiernego obserwowania rzeczywistości lub wybranego sposobu nawiązywania do niej
<p>22. O historii fotografii i jej rodzajach. Przekaz idei i myśli w fotografii – oryginalne zdjęcie kreacyjne. Światło w fotografii.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie specyfiki fotografii jako dziedziny sztuki • orientacyjne określanie rodzajów fotografii • rozpoznawanie i orientacyjne określanie rodzajów kompozycji oraz środków wyrazu w fotografii • komponowanie prostej fotografii kreacyjnej, próba przekazania zamierzonej treści • tworzenie prostego fotomontażu z niewielkiej ilości elementów 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie specyfiki fotografii jako dziedziny sztuki, jej historii i związków z malarstwem • określanie zakresu, formy i tematyki fotografii dokumentalnej, kreacyjnej reklamowej • rozpoznawanie i dokładne określanie rodzajów kompozycji i znaczenia światła, faktury oraz innych środków wyrazu w fotografii • tworzenie oryginalnej kompozycji kreacyjnej zestawionej z nietypowych materiałów i przekazującej zamierzone treści

		<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie oryginalnego wieloelementowego fotomontażu
<p>23. Nastrój przedstawienia – postać teatralna, dekoracje, rekwizyty i światło na scenie.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość specyfiki teatru, elementów z historii teatru europejskiego • orientacyjne określanie niektórych, wybranych elementów wpływających na kształt przedstawienia i jego oprawę plastyczną • orientacyjne określanie znaczenia kurtyny teatralnej i wykorzystywanie wiedzy podczas wykonywania prostej kurtyny teatralnej • prosty opis wyglądu sceny, aktorów, światła na scenie, kurtyn teatralnych na podstawie fotografii teatralnych i zdjęć kurtyn 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie specyfiki teatru, istotnych elementów z historii teatru europejskiego • dokładne określanie istotnych elementów wpływających na kształt przedstawienia i jego oprawę plastyczną • określanie rzeczywistego, umownego i symbolicznego znaczenia kurtyny teatralnej i wykorzystywanie wiedzy podczas wykonania oryginalnej kompozycji przedstawiającej opuszczoną lub podniesioną kurtynę ściśle związaną ze specyfiką teatru i przedstawienia • szczegółowe opisywanie wyglądu sceny, dekoracji, aktorów, światła na scenie, kurtyn teatralnych na podstawie zdjęć teatralnych i fotografii kurtyn
<p>24 Nastrój i światło w teatrze. Postać teatralna – kostium, maska, kukielka, marionetka. Rekwizyty zmieniające bieg wydarzeń.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość różnych rodzajów teatru, określanie wybranych różnic i podobieństw między nimi • orientacyjna znajomość symbolicznego znaczenia postaci, rekwizytów i scenografii w wybranym rodzaju przedstawienia teatralnego • orientacyjna znajomość i określanie zadań twórców w zakresie oprawy plastycznej przedstawienia teatralnego • orientacyjne określenie cech teatru plastycznego • prosty opis znaczenia światła i obrazu w teatrze plastycznym • tworzenie wybraną techniką prostej kompozycji przedstawiającej scenę teatralną, scenografię, 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość różnych rodzajów teatru, określanie istotnych różnic i podobieństw między nimi • dobra znajomość symbolicznego znaczenia postaci, rekwizytów i scenografii w różnych rodzajach przedstawień teatralnych • dobra znajomość i określanie zadań twórców przedstawienia teatralnego w zakresie oprawy plastycznej przedstawienia • dokładne określanie cech teatru plastycznego • wnikliwe opisywanie znaczenia światła i obrazu oraz podporządkowania ich zasadom kompozycji w teatrze plastycznym • tworzenie wybraną techniką oryginalnej

	<p>postaci i światła na scenie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kompozycji przedstawiającej scenę teatralną, scenografię, postaci i światła na scenie
<p>25. Szkolny happening, akcja plastyczna lub performance o treściach ekologicznych.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość cech teatru plastycznego, happeningu i performance'u oraz zauważanie niektórych różnic między nimi, a tradycyjnymi przedstawieniami w teatrze dramatycznym • orientacyjne określanie znaczenia czasu i przestrzeni, nielogiczności przebiegu zdarzeń w działaniach parateatralnych • tworzenie prostego pomysłu przebiegu i elementów akcji plastycznej lub performance'u o charakterze ekologicznym • wykonywanie na twarzy lub odkrytych częściach ciała prostego makijażu nawiązującego do działania ekologicznego 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość cech teatru plastycznego, happeningu i performance'u oraz zauważanie istotnych różnic między nimi a tradycyjnymi przedstawieniami w teatrze dramatycznym (udział widzów i przypadkowych przechodniów, działania twórców na własnym ciele, oddzielenie widzów od sceny) • dokładne określanie znaczenia czasu i przestrzeni, nielogiczności przebiegu zdarzeń w działaniach parateatralnych • tworzenie oryginalnej przemyślanej akcji plastycznej lub performance'u o charakterze ekologicznym, tworzenie rekwizytów i scenariusza przebiegu wydarzenia • wykonywanie na twarzy i odkrytych • częściach ciała oryginalnego makijażu związanego z działaniem ekologicznym
<p>26. Święta Majowe – kotyliny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określanie cech złożonych znaków plastycznych, porównywanie znaków prostych i złożonych • określanie prostych cech grafiki użytkowej jako dziedziny plastyki • znajomość uniwersalnego charakteru przekazu znaków złożonych • znajomość cech logo • znajomość wybranych znaków złożonych i przekazywanych przez nie treści • komponowanie przynajmniej dwóch elementów w złożony znak plastyczny • tworzenie logo 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie, definiowanie cech, formy złożonych znaków plastycznych, porównywanie form, przekazu prostych i złożonych znaków • określanie różnorodnych cech i form grafiki użytkowej jako dziedziny plastyki • znajomość uniwersalnego charakteru przekazu znaków złożonych i odczytywanie go na podstawie różnych znanych znaków złożonych, np. dotyczących akcji społecznych, działalności instytucji • znajomość cech logo, rozumienie znaczenia jego rozpoznawalności, opisywanie formy

	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie złożonego znaku plastycznego o konkretnym przesłaniu, np. orderu 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość wybranych znaków złożonych i przekazywanych przez nie różnorodnych treści • przemyślane, celowe komponowanie dwóch lub kilku elementów w złożony, oryginalny znak plastyczny • tworzenie logo o ciekawej formie plastycznej • tworzenie oryginalnego, przemyślanego, złożonego znaku plastycznego o konkretnym przesłaniu, np. orderu
<p>27. Rodzaje filmu, film animowany. Wymyślamy postacie i uczymy je poruszania się w wymyślonym świecie</p> <p>DZ</p> <p><u>Święto Szkoły</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość różnych rodzajów planu filmowego i tworzenie prostej kompozycji barwnej ilustrującej dwa różne plany filmowe • orientacyjna znajomość specyfiki i złożoności dzieła filmowego • orientacyjna znajomość i określanie różnych rodzajów filmów i dokonywanie prostych porównań ich specyfiki 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość specyfiki i złożoności dzieła filmowego • dobra znajomość i określanie różnych rodzajów filmów oraz porównywanie ich charakterystycznych cech i specyfiki • dobra znajomość specyfiki tworzenia filmu animowanego, pojęcia: animacja
<p>28. Komputer jako narzędzie artystyczne. Grafika komputerowa . Multimedialna prezentacja o regionie.</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie specyfiki prezentacji i sztuki multimedialnej, grafiki komputerowej • orientacyjne określanie specyfiki, cech prezentacji interaktywnych • orientacyjne określanie sposobu odbioru interaktywnych instalacji multimedialnych • orientacyjna znajomość sposobu tworzenia i zastosowania grafiki komputerowej • tworzenie podczas pracy zespołowej uproszczonej, 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładna znajomość specyfiki prezentacji i sztuki multimedialnej, określanie elementów składowych • dokładne określanie specyfiki, cech prezentacji interaktywnych • określanie sposobu odbioru instalacji multimedialnych, zauważanie różnic w stosunku do odbioru tradycyjnych dzieł sztuki • dobra znajomość sposobu tworzenia i zastosowania grafiki komputerowej • tworzenie dłuższej,

	<p>bardzo krótkiej prezentacji multimedialnej o najbliższej okolicy, zabytkach, tradycjach, wykorzystywanie jednego lub dwóch wybranych elementów składowych prezentacji</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie podczas pracy zespołowej uproszczonej, bardzo krótkiej prezentacji multimedialnej 	<p>przemysłanej prezentacji multimedialnej o najbliższej okolicy, zabytkach i tradycjach, praca zespołowa z wykorzystywaniem wszystkich elementów składowych w prezentacji (obrazy np. fotograficzne, tekst, muzyka)</p> <ul style="list-style-type: none"> • tworzenie dłuższej, przemysłanej prezentacji multimedialnej o najbliższej okolicy, zabytkach i tradycjach, praca zespołowa z wykorzystywaniem wszystkich elementów składowych w prezentacji (obrazy np. fotograficzne, tekst, muzyka)
Sztuka i rynek		
<p>29. Grafika użytkowa, plakat. Projekt słupa ogłoszeniowego albo tablicy z plakatem zapraszającym na film lub koncert</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech, form i zastosowania grafiki użytkowej w życiu codziennym • orientacyjne określanie podobieństw i różnic między tradycyjną grafiką artystyczną a grafiką użytkową • tworzenie prostego słupa ogłoszeniowego albo tablicy z ubogim w formie graficznej plakatem dotyczącym koncertu lub filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie cech, form i zastosowania grafiki użytkowej w życiu codziennym • określanie wielu istotnych różnic i podobieństw między tradycyjną grafiką artystyczną a grafiką użytkową • tworzenie oryginalnego słupa ogłoszeniowego lub tablicy z ciekawym plakatem dotyczącym koncertu lub filmu; użycie nietypowej formy graficznej i odpowiednie połączenie znaku plastycznego i tekstu
<p>30. Rynek sztuki. Prawo autorskie. Katalog wystawy, zaproszenie na wernisaż informacja prasowa o wystawie. Ortografia rysunkowa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie znaczenia dzieł sztuki, dóbr kultury i ich wartości • orientacyjne określanie znaczenia prawa autorskiego • orientacyjne określanie prawa własności utworów tworzonych przez wielu twórców • orientacyjne określanie sposobów naruszania prawa autorskiego • tworzenie prostego zaproszenia, informacji 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie znaczenia dzieł sztuki, dóbr kultury i ich wartości dla społeczeństwa, galerii, domów aukcyjnych, kolekcjonerów • określanie znaczenia prawa autorskiego oraz warunków publikowania utworów • określanie prawa własności utworów tworzonych przez wielu twórców • określanie różnych sposobów naruszania prawa autorskiego

	<p>prasowej i katalogu promującego wystawę znanego artysty</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie ciekawego, oryginalnego zaproszenia, informacji prasowej, katalogu promującego wystawę znanego artysty
<p>Estetyka i funkcjonalność otoczenia</p>		
<p>31. Architektura współczesna. Ukryć czy pokazać funkcję? Porównanie architektury i rzeźby</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie znaczenia wyobraźni, materiałów, znaczenia komputera w projektowaniu budowli i pracy architekta • określanie wybranych form i prostych • cech kompozycji współczesnych budowli na przykładzie znanej budowli 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie różnorodnego znaczenia wyobraźni, możliwości wykorzystania nowoczesnych materiałów, projektowania komputerowego w projektowaniu współczesnych budowli • określanie różnorodności i bogactwa • form architektury współczesnej

<p>32. Wnętrze. Jak mieszkało dawniej, jak mieszkamy dziś – co się zmienia? Dlaczego igloo nie powstało na równiku? (dyskusja).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie znaczenia estetyki otoczenia, w tym estetyki wnętrz, przestrzeni i mieszkania, wypoczynku i rekreacji jako najbliższej przestrzeni życia człowieka • rozumienie w podstawowym zakresie znaczenia funkcji, funkcjonalności, ergonomicznego charakteru pomieszczeń przestrzeni, mebli, sprzętów dla zaspokajania potrzeb użytkowników, próba wydzielenia stref we wnętrzu • tworzenie uproszczonego projektu pokoju 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie i rozumienie znaczenia estetyki w życiu codziennym, w tym estetyki wnętrz, przestrzeni i mieszkania, wypoczynku i rekreacji jako najbliższej przestrzeni życia człowieka • rozumienie wpływu wielu różnorodnych • czynników determinujących formę mieszkań (czynniki cywilizacyjne, klimatyczne, społeczne); wskazywanie ciekawych przykładów w rozmowie i dyskusji • rozumienie zasadniczego znaczenia ekologii we współczesnym wzornictwie przemysłowym związanym z wystrojem wnętrz • tworzenie ciekawego, przemyślanego projektu pokoju, przestrzeni przeznaczonej do odpoczynku (balkon, taras, ogród)
--	---	--

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

Szczegółowe warunki i sposób oceniania przedmiotowego uczniów

II etap edukacyjny obejmujący oddziały IV–VII

Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II

w Waplewie

muzyka

1. Ogólne warunki i sposób oceniania

1. Szkoła ma spójne zasady oceniania osiągnięć uczniów.
2. Uczeń w trakcie nauki w szkole otrzymuje oceny bieżące, klasyfikacyjne śródroczne i roczne oraz końcowe.
3. Ocenianie ma charakter ciągły, a stopnie wystawiane są systematycznie, zgodnie ze szczegółowymi warunkami i sposobem oceniania wewnątrzszkolnego uczniów określonymi w statucie szkoły.
4. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia polega na rozpoznawaniu przez nauczycieli poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności.
5. Ocenianie bieżące z zajęć edukacyjnych ma na celu monitorowanie pracy ucznia oraz przekazywanie uczniowi informacji o jego osiągnięciach edukacyjnych pomagających w uczeniu się, poprzez wskazanie, co uczeń robi dobrze, co i jak wymaga poprawy oraz jak powinien dalej się uczyć.
6. Nauczyciel jest obowiązany indywidualizować pracę z uczniem na zajęciach edukacyjnych odpowiednio do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych ucznia.

2. Sprawdzanie i ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia

1. Osiągnięcia ucznia sprawdzane są za pomocą metod oraz narzędzi skonstruowanych z zachowaniem obiektywizmu, trafności i rzetelności.
2. Ustala się metody oraz narzędzia sprawdzania i oceniania określone w poniższej tabeli:

L.p.	METODY	NARZĘDZIA
1)	sprawdzanie ustne:	pogadanka sprawdzająca, odpytywanie, testy ustne, prezentacje uczniowskie,
2)	sprawdzanie pisemne:	kartkówki,
3)	projekty i badania uczniowskie:	projekty zespołowe, obserwacje, portfolio ucznia;

3. Sprawdzanie pisemne obejmujące treści nauczania przeprowadza się według następujących zasad:
 - 1) zapowiedziany przez nauczyciela sprawdzian pisemny (10 – 20 min.) może obejmować treść z trzech ostatnich lekcji;
 - 2) nauczyciel ma obowiązek wpisać termin sprawdzianu do dziennika lekcyjnego (nie krócej niż trzy dni przed terminem pisania);
 - 3) kartkówki sprawdzające wiedzę z ostatniej lekcji mogą być przeprowadzane bez zapowiedzenia na wszystkich zajęciach.
4. Uczeń ma prawo do jednokrotnej poprawy oceny. Ocena wpisywana jest do dziennika, jeżeli jest wyższa od oceny poprawianej.
5. Czas, w jakim ocena powinna być poprawiona, ustalony będzie przez nauczyciela przedmiotu, nie może on być jednak dłuższy niż dwa tygodnie od otrzymania oceny.
6. Formy poprawy oceny:
 - 1) ustna;

- 2) pisemna;
- 3) praktyczna
7. Jeżeli uczeń nie pisał sprawdzianu lub nie grał na instrumencie, czy nie zaśpiewał piosenki z powodu nieobecności:
 - 1) tylko w tym dniu – zalicza na najbliższej lekcji, na której jest obecny;
 - 2) krótszej niż tydzień – zalicza w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły;
 - 3) dłuższej niż tydzień – zalicza w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły;
 - 4) spowodowanej długotrwałą chorobą lub sytuacją losową – zalicza w terminie ustalonym z nauczycielem;
 - 5) nie umówił się na jej zaliczenie w wyżej wymienionych terminach, zalicza na pierwszej lekcji, na której jest obecny po ich upływie.
8. Uczeń może poprawiać ocenę lub zaliczyć formę aktywności muzycznej, na której nie był obecny, tylko na tym przedmiocie, którego ocena/nieobecność dotyczy lub po ukończeniu zajęć lekcyjnych.
9. Uczeń uzupełnienia materiał z zajęć edukacyjnych w przypadku nieobecności:
 - 1) jednodniowej – na następną lekcję z danych zajęć edukacyjnych;
 - 2) krótszej niż tydzień – w ciągu tygodnia od powrotu do szkoły;
 - 3) dłuższej niż tydzień – w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły;
 - 4) spowodowanej długotrwałą chorobą lub sytuacją losową – w terminie ustalonym z nauczycielem.
10. Uczeń ma prawo na początku zajęć, zgłosić nieprzygotowanie do lekcji raz w ciągu półrocza.
11. Za nieprzygotowanie do lekcji rozumie się:
 - 1) brak pracy domowej - oznaczenie w dzienniku „bz”;
 - 2) brak uczniowskiego wyposażenia (np. podręcznika, zeszytu, instrumentu) - oznaczenie w dzienniku „npw”;
 - 3) nieopanowanie wiadomości i umiejętności z poprzedniej lekcji – oznaczenie w dzienniku „np”.
12. W przypadku:
 - a. pkt. 2 lit. a-b, nieprzygotowanie, w sytuacjach powtarzających się, zależnych od ucznia, a uniemożliwiających prowadzenie procesu nauczania – uczenia się wpływa na obniżenie oceny zachowania;
 - b. pkt. 2 lit. c, uczeń za każde kolejne nieprzygotowanie otrzymuje ocenę niedostateczną.
13. W klasach czwartych na początku roku szkolnego stosuje się czterotygodniowy okres „ochronny” (bez sprawdzianów i ocen niedostatecznych).
14. Począwszy od klasy IV szkoły podstawowej oceny bieżące oraz śródroczne i roczne oceny klasyfikacyjne z zajęć edukacyjnych, ustala się w stopniach według następującej skali:

1)	Stopień celujący	6;
2)	Stopień bardzo dobry	5;
3)	Stopień dobry	4;
4)	Stopień dostateczny	3;
5)	Stopień dopuszczający	2;
6)	Stopień niedostateczny	1;

z zastrzeżeniem § 51 statutu szkoły.
15. Począwszy od klasy IV szkoły podstawowej ustala się następujące przedziały procentowe dla poszczególnych stopni z prac pisemnych:

1.	95% - 100%	-	stopień celujący;
2.	94% - 89%	-	stopień bardzo dobry;
3.	88% - 69%	-	stopień dobry;
4.	68% - 49%	-	stopień dostateczny;
5.	48% - 34%	-	stopień dopuszczający;

6. 33% - 0% - stopień niedostateczny.
16. Dostosowanie przedziałów procentowych dla poszczególnych stopni z prac pisemnych w przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego:
 1. 95% - 100% - stopień celujący;
 2. 94% - 85% - stopień bardzo dobry;
 3. 84% - 66% - stopień dobry;
 4. 65% - 46% - stopień dostateczny;
 5. 45% - 23% - stopień dopuszczający;
 6. 22% - 0% - stopień niedostateczny.
17. Ogólne wymagania edukacyjne:
 1. **stopień celujący** otrzymuje uczeń, który:
 - a) opanował w pełnym zakresie wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę,
 - b) samodzielnie i twórczo rozwija własne zainteresowania i uzdolnienia,
 - c) jest kreatywny, oryginalnie rozwiązuje problemy,
 - d) osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, zawodach sportowych oraz konkursach artystycznych,
 - e) jest laureatem w ramach konkursu przedmiotowego organizowanego przez KO;
 2. **stopień bardzo dobry** otrzymuje uczeń, który:
 - a) opanował bardzo dobrze wiadomości i umiejętności określone w wymaganiach edukacyjnych wynikających z podstawy programowej i realizowanych w szkole programów nauczania uwzględniających tę podstawę,
 - b) sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami; rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte podstawą programową i programem nauczania,
 - c) potrafi poprawnie rozumować w kategoriach przyczynowo - skutkowych wykorzystując wiedzę przewidzianą w programie,
 - d) rozwiązuje problemy i zadania dodatkowo stawiane przez nauczyciela,
 - e) potrafi łączyć wiedzę z kilku przedmiotów przy rozwiązywaniu zadania;
 3. **stopień dobry** otrzymuje uczeń, który:
 - a) opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową nauczania w danej klasie,
 - b) w ciągu trwania roku szkolnego (półroczna) wykazuje się odpowiedzialnym stosunkiem do przedmiotu;
 4. **stopień dostateczny** otrzymuje uczeń, który:
 - a) opanował w podstawowym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową, które są konieczne do dalszego kształcenia,
 - b) rozwiązuje i wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe, o średnim stopniu trudności;
 5. **stopień dopuszczający** otrzymuje uczeń, który:
 - a) posiada braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
 - b) wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe, o niewielkim stopniu trudności;
 6. **Stopień niedostateczny** otrzymuje uczeń, który:
 - a) nie opanował typowych wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową, które są konieczne do dalszego kształcenia,
 - b) nie potrafi rozwiązywać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela.
18. Nauczyciel może oceniać osiągnięcia ucznia stosując znaki „+” i „-”, przy czym ustala się, że konwertując plusy i minusy otrzymane za poszczególne aktywności:
 - a) 5 „+” jest równoważne z oceną określoną stopniem 5,

b) 5 „-” jest równoważne z oceną określoną stopniem 1.

III. Informowanie o poziomie i postępach w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności

1. Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców/opiekunów prawnych o:
 - 1) wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania;
 - 2) sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów określonych w pkt. 1;
 - 3) warunkach i trybie uzyskania wyższej niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych.
2. Oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców.
3. Nauczyciel sprawdzone i ocenione prace pisemne udostępnia uczniom w terminie nie dłuższym niż 14 dni od przeprowadzenia sprawdzania pisemnego, w wyjątkowych okolicznościach na najbliższych zajęciach.
4. Sprawdzone i ocenione prace uczniów przekazuje się do wglądu uczniom, w czasie zajęć edukacyjnych, na których nauczyciel omawia je z odwołaniem do zakresu treści, które obejmowała praca, ze wskazaniem pozytywnych rozwiązań oraz trudności, na które napotkali uczniowie oraz udzieleniu wskazówek w jaki sposób poprawić swoją pracę i w jaki sposób należy dalej się uczyć, aby pokonać trudności.
5. Dla ucznia nieobecnego na zajęciach edukacyjnych, w czasie którym nauczyciel udostępniał sprawdzone i ocenione prace wszystkim obecnym uczniom w danej klasie, obowiązkiem nauczyciela jest udostępnienie uczniowi sprawdzonej i ocenionej pracy pisemnej w czasie najbliższych zajęć edukacyjnych, na których uczeń będzie obecny i krótkie jej omówienie z uczniem.
6. Uzyskane przez ucznia oceny wpisywane są do dziennika lekcyjnego.
7. Sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia udostępniane są jego rodzicom przez nauczycieli poszczególnych przedmiotów.
8. Nauczyciel udostępnia pisemne prace ucznia podczas wcześniej umówionych indywidualnych spotkań.
9. Spotkania odbywają się na terenie szkoły.
10. Uczniowi oraz jego rodzicom udostępniana jest tylko jego własna praca.
11. Na prośbę ucznia lub jego rodziców nauczyciel powinien uzasadnić ustaloną ocenę.
12. Uzasadnienie to powinno nastąpić w formie indywidualnego spotkania w terminie najkrótszym po wniesieniu prośby.
13. Uzasadniając ocenę nauczyciel ma obowiązek:
 - 1) przekazać uczniowi informację o tym, co zrobił dobrze, co wymaga poprawienia lub dodatkowej pracy ze strony ucznia;
 - 2) wskazać uczniowi, jak powinien się dalej uczyć.
14. Na miesiąc przed rocznym/śródrocznym klasyfikacyjnym posiedzeniem rady pedagogicznej nauczyciel zobowiązany jest poinformować ucznia i jego rodziców/opiekunów prawnych o przewidywanych dla niego rocznych/śródrocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, za pośrednictwem dziennika elektronicznego.
15. Jeżeli uczeń lub jego rodzice nie zgadzają się z przewidywaną roczną oceną klasyfikacyjną, z którą zostali zapoznani, a uczeń chciałby uzyskać wyższą ocenę niż przewidywana, możliwe jest złożenie wniosku o sprawdzenie wiedzy i umiejętności ucznia na zasadach określonych w § 64 statutu szkoły.
16. Śródroczne oceny klasyfikacyjne przekazywane są rodzicom na zebraniu w formie pisemnego zestawienia opatrzonego podpisem wychowawcy.

IV Ogólne wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych rocznych/śródrocznych ocen klasyfikacyjnych

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wszystkie wymagania na ocenę bardzo dobrą, a także:

- 1) szczególnie interesuje się muzyką, posiada rozszerzone wiadomości z zakresu wiedzy o muzyce oraz umiejętności z zakresu tworzenia i ekspresji muzycznej,
- 2) jest wyróżniająco aktywny na lekcjach,
- 3) samodzielnie i twórczo rozwija indywidualne uzdolnienia artystyczne i zainteresowania muzyczne na zajęciach pozalekcyjnych,
- 4) sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami w praktycznych i teoretycznych zadaniach muzycznych,
- 5) śpiewa piosenki czysto melodycznie i rytmicznie, solo, z akompaniamentem lub bez niego, zna tekst na pamięć,
- 6) prezentuje swoje umiejętności muzyczne w szkolnych i środowiskowych uroczystościach, akademiach,
- 7) reprezentuje szkołę w konkursach muzycznych,
- 8) uczestniczy w życiu kulturalnym poprzez udział w koncertach i spektaklach muzycznych.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który opanował na wysokim poziomie zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania muzyki, a ponadto:

- 1) posługuje się w szerokim zakresie zdobytymi wiadomościami w praktycznych i teoretycznych zadaniach muzycznych,
- 2) śpiewa piosenki solo lub w duecie, z akompaniamentem lub bez niego, zna tekst piosenki na pamięć, popełnia drobne błędy melodyczne lub rytmiczne,
- 3) wykazuje dużą aktywność na lekcji,
- 4) starannie wykonuje zadania i ćwiczenia praktyczne,
- 5) bardzo dobrze wywiązuje się z powierzonych zadań,
- 6) potrafi bronić swojego poglądu,
- 7) prezentuje twórczą postawę,
- 8) jest zawsze przygotowany do zajęć.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który opanował zakres wiedzy w stopniu dobrym, a także:

- 1) potrafi wykorzystać zdobyte wiadomości i umiejętności w ćwiczeniach i zadaniach muzycznych,
- 2) śpiewa z akompaniamentem, w towarzystwie innych osób, nie zna tekstu na pamięć, śpiewając popełnia błędy melodyczne i rytmiczne,
- 3) stara się wywiązywać ze swoich obowiązków,
- 4) ma dobrze zorganizowany warsztat pracy,
- 5) samodzielnie rozwiązuje typowe zadania praktyczne i teoretyczne,
- 6) zazwyczaj pracuje systematycznie i efektywnie (indywidualnie i w zespole),
- 7) poprawnie formułuje wnioski,
- 8) bierze czynny udział w zajęciach lekcyjnych.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który częściowo opanował zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania muzyki oraz:

- 1) najczęściej uzyskuje dostateczne oceny cząstkowe,
- 2) śpiewa z akompaniamentem, w towarzystwie innych osób, nie zna tekstu na pamięć, śpiewając popełnia dużo błędów melodycznych i rytmicznych,
- 3) wykonuje typowe ćwiczenia i zadania muzyczne o średnim stopniu trudności, często z pomocą nauczyciela,
- 4) nie zawsze pracuje systematycznie,
- 5) rzadko uczestniczy w dyskusjach i pracach zespołowo-grupowych,
- 6) przejawia niezdecydowanie i powściągliwość w działaniach muzycznych,
- 7) ma słabo zorganizowany warsztat pracy.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który na poziomie elementarnym opanował zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania muzyki, a także:

- 1) z pomocą nauczyciela realizuje ćwiczenia i zadania muzyczne o łatwym stopniu trudności,
- 2) nie potrafi samodzielnie wykonać działań w poszczególnych formach aktywności,
- 3) nie pracuje systematycznie,
- 4) wykonuje ćwiczenia niestarannie,
- 5) niechętnie podejmuje działania muzyczne,
- 6) prezentuje bierną postawę podczas zajęć,
- 7) z trudnością organizuje swój warsztat pracy,
- 8) nie wywiązuje się z obowiązków i powierzonych zadań.

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie opanował minimum wiadomości określonych programem nauczania oraz:

- 1) nie przejawia zainteresowania przedmiotem oraz żadną aktywnością muzyczną,
- 2) wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu,
- 3) nie opanował żadnych umiejętności muzycznych,
- 4) jest nieprzygotowany do lekcji,
- 5) nie prowadzi zeszytu przedmiotowego, nie uzupełnia ćwiczeń,
- 6) nie wykazuje żadnej chęci poprawy oceny,
- 7) ocena ta nie wynika z możliwości czy z braku uzdolnień ucznia, lecz z całkowitej niechęci do przedmiotu oraz pracy na lekcjach muzyki.

VI. Szczegółowe wymagania edukacyjne niezbędne do otrzymania przez ucznia poszczególnych ocen bieżących.

Klasa V

Temat lekcji/ temat pracy plastycznej	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
	Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
<p>1. Magia i religia – muzyka w służbie ducha. Zapoznanie z PZO.</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje informatyczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi śpiewać w grupie refren piosenki <i>Koniec wakacji</i> oraz <i>Zabierz się razem z nami</i>; • umie określić nastrój wysłuchanego utworu muzycznego; • potrafi nazwać kilka oznaczeń muzycznych z zapisu nutowego piosenki i je wyjaśnić; • umie sformułować wypowiedź na temat roli muzyki w życiu człowieka; • zna określenie muzyka sakralna; • potrafi akompaniować na 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi śpiewać solo refren piosenki <i>Koniec wakacji</i> i <i>Zabierz się razem z nami</i>, zwrotki śpiewa w grupie; • zna pojęcia dur/moll lub major/minor; • zna większość oznaczeń muzycznych w zapisie nutowym piosenki; • umie rozpoznać słuchem aparat wykonawczy w koncercie <i>Jesień</i> z cyklu <i>Cztery pory roku</i> A. Vivaldiego; • potrafi opowiedzieć o roli muzyki w życiu człowieka i funkcjach, które pełni;

<p>przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna</p>	<p>instrumentach perkusyjnych do negro spirituals <i>Git on bo'd little child'en.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozumie sygnalizacyjną i religijną funkcję muzyki; • rozpoznaje, z jakiego kręgu kulturowego pochodzą prezentowane przykłady muzyki sakralnej; • umie dobrać ruch i akompaniament instrumentów perkusyjnych do pieśni <i>Git on bo'd little child'en.</i>
<p>2. DE GUSTIBUS NON EST DISPUTANDUM</p> <p>Rola muzyki w życiu człowieka: obrzędowa i rozrywkowa. Akompaniament do piosenki ludowej <i>Była babuleńka</i></p> <p>DZ</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać solo refren piosenki <i>Koniec wakacji</i>; • potrafi określić budowę formalną pieśni ludowej <i>Plon niesiemy, plon (A B A)</i>; • zna nazwiska kompozytorów: W.A. Mozart i C. Orff; • potrafi wymienić nazwy czterech instrumentów smyczkowych; • zna termin <i>ostinato</i>; • potrafi powiedzieć, na czym polega <i>rozrywkowa</i> funkcja muzyki; • umie podać kilka przykładów muzyki, którą lubi; • bierze udział w zabawie instrumentalnej przy piosence <i>Była babuleńka</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać solo całą piosenkę <i>Koniec wakacji</i>; • potrafi grać na dzwonek lub flecie jedną część melodii pieśni <i>Plon niesiemy, plon</i>; • umie podać kilka przykładów muzyki, której chętnie słucha oraz uzasadnić swój wybór; • wykazuje tolerancyjną postawę wobec upodobań muzycznych kolegów; • potrafi własnymi słowami opowiedzieć o utworach <i>Eine kleine Nacht-musik</i> W.A. Mozarta i <i>Carmina burana</i> C. Orffa; • zna terminy <i>ostinato</i> <i>rytmiczne</i> i <i>ostinato melodyczne</i>, rozpoznaje <i>ostinato</i> słuchem w utworze Orffa.
<p>3. CZAS MINIONY, CZAS OBECNY</p> <p>Przygotowanie koncertu ulubionej muzyki. Akompaniament według zapisu piktogramów</p> <p>DZ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umie przygotować w zespole program koncertu dla klasy; • wypowiada się na temat zaproponowanych przez siebie utworów; • potrafi zaśpiewać w grupie jedną zwrotkę piosenki <i>Siekiera, motyka</i>; • umie zagrać akompaniament 	<ul style="list-style-type: none"> • umie uzasadnić wybór utworów na klasowy koncert i powiedzieć kilka zdań na ich temat; • umie zaśpiewać solo jedną lub dwie zwrotki piosenki <i>Siekiera, motyka</i>; • ma podstawowe wiadomości na temat II wojny światowej.

<p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, - kompetencje informatyczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<p>do tej piosenki według zapisu w nutach.</p>	
<p>4. JESIENNE KOMPOZYCJE NIE TYLKO MUZYCZNE</p> <p>Niekonwencjonalne wykorzystanie darów jesieni do tworzenia akompaniamentu. Utrwalenie wartości rytmicznych nut i pauz</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Rozwiczrzona jesień</i>; • umie wykonać rytm piosenki na jesiennych „instrumentach”; • potrafi zaproponować instrumenty do akompaniamentu piosenki; • umie zagrać w zespole akompaniament do piosenki; • zna nazwy i symbole niektórych pauz umie zastosować podane pauzy w praktyce. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać solo wybraną zwrotkę piosenki <i>Rozwiczrzona jesień</i>; • potrafi zaakompaniować na instrumentach perkusyjnych oraz „jesiennych gadżetach” (drobnych przedmiotach symbolizujących jesień); • swobodnie wykonuje gestodźwiękami rytm akompaniamentu do piosenki.
<p>5. WIELKA RODZINA INSTRUMENTÓW</p>	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Rozwiczrzona</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • umie powiedzieć kilka słów o A. Chaczaturianie i jego

<p>PERKUSYJNYCH</p> <p>Aktywne słuchanie muzyki. Źródło dźwięku w instrumentach perkusyjnych</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, - kompetencje informatyczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<p><i>jesień</i>;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, co to są instrumenty perkusyjne melodyczne i niemelodyczne; • umie wymienić po kilka instrumentów z obydwu grup, podać ich źródło dźwięku; • potrafi wyjaśnić, co ma wpływ na głośność dźwięku w tych instrumentach. 	<p>utworze <i>Taniec z szablami</i>;</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi rozpoznać w prezentowanym utworze brzmienie kilku instrumentów perkusyjnych i podać ich nazwy; • umie miarowo zaakompaniować podczas aktywnego słuchania muzyki.
<p>6. WSTAŃCIE CHODŹMY – DNI PAPIESKIE</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, - kompetencje informatyczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie pieśń <i>Barka</i>, równocześnie maszerując rytmicznie; • odróżnia ćwierćnutę od ósemki; • rozpoznaje ze słuchu metrum 3/4 i 4/4; • wie, co to jest akcent. • umie powiedzieć kilka zdań o papieżu Janie Pawle II. 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa sylabami rytmicznymi proste rytmy złożone z ćwierćnut i ósemek; • zna terminy: takt, metrum, pauza, puls; • umie określić metrum pieśni <i>Barka</i>, nazwać wartości rytmiczne (ósemki, ćwierćnuty oraz pauzy); • zna tytuły pieśni z okresu II wojny światowej; • umie zaakompaniować do piosenki na instrumentach perkusyjnych. • potrafi opowiedzieć własnymi słowami o papieżu Janie Pawle II (w kontekście jego związku z kulturą);
<p>7. JESIENNE DZWONY</p>	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi określić nastrój 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zagrać pieśń <i>Bandoska</i>

<p>Sztuka ludwisarska.</p> <p>Wykorzystanie dzwoneczków w zabawie słuchowej</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<p>pieśni <i>Bandoska</i>;</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie zagrać w grupie fragment <i>Bandoski</i>; • umie powiedzieć kilka zdań o papieżu Janie Pawle II. 	<p>na flecie lub dzwoneczkach;</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi opowiedzieć własnymi słowami o papieżu Janie Pawle II (w kontekście jego związku z kulturą); • aktywnie uczestniczy w zabawie słuchowej z dzwoneczkami.
<p>8. MUZYKA NA JESIENĄ POGODĘ</p> <p>Tworzenie ilustracji muzycznej z pomocą odgłosów papieru.</p> <p>Budowanie instrumentów</p> <p>DZ</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, - kompetencje informatyczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • umie wymienić omówione wcześniej funkcje muzyki; • potrafi określić budowę piosenki <i>Zawsze jest pogoda</i>; • umie zaśpiewać w grupie refren piosenki; • wie, co oznacza kropka przy nucie; kropka nad lub pod nutą, łuk łącznik; • aktywnie uczestniczy w poszukiwaniu odgłosów wydobywanych z papieru; • uczestniczy w zabawie twórczej <i>Wesoła orkiestra</i> z wykorzystaniem przedmiotów codziennego użytku; • wykonuje instrument według instrukcji w podręczniku. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie opowiedzieć własnymi słowami, jakie funkcje pełni muzyka; • potrafi zaśpiewać solo refren piosenki <i>Zawsze jest pogoda</i>; • umie znaleźć w nutach piosenki powtarzający się rytm i powtórzyć go klaskaniem lub w inny dowolny sposób.

<p>9. DROGI POLAKÓW DO NIEPODLEGŁOŚCI</p> <p>Ignacy Jan Paderewski – wirtuoz, kompozytor, mąż stanu. Rola kultury w walce o niepodległość</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, kim był I.J. Paderewski i jakie ma zasługi dla Polski; • potrafi rozpoznać krakowiaka na przykładzie utworu <i>Krakowiak fantastyczny</i> i przypomnieć cechy tego tańca narodowego; • umie zaśpiewać w grupie pieśń <i>Leguny w niebie</i>; • umie zatańczyć do pieśni prosty układ. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi podać przykłady walki o niepodległość poza polem bitwy, np. poprzez działania ludzi kultury; • umie zaśpiewać solo partię św. Piotra z pieśni <i>Leguny w niebie</i>.
<p>10. GRAJĄCE POWIETRZE</p> <p>Instrumenty dęte blaszane: trąbka, waltornia, puzon, tuba</p> <p>DZ</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje informatyczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać w zespole piosenkę <i>Zawsze jest pogoda</i>; • zna nazwy instrumentów dętych blaszanych: trąbka, róg (waltornia), puzon, tuba; • potrafi rozpoznać na ilustracji omawiane instrumenty; • wykonuje „końskie kroki” podczas aktywnego słuchania muzyki; • zna nazwy elementów budowy instrumentów: ustnik, czara głosowa, wentyle, suwak. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaśpiewać solo piosenkę <i>Zawsze jest pogoda</i>; • zna budowę, brzmienie i zasady wydobywania dźwięku z instrumentów dętych blaszanych; • umie opowiedzieć o brzmieniu instrumentów po wysłuchaniu przykładu muzycznego.
<p>11. W OCZEKIWANIU NA PIERWSZY ŚNIEG</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać w grupie pierwszą zwrotkę piosenki 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać solo pierwszą zwrotkę piosenki <i>Ogólnie</i>

<p>Odgłosy zimowego krajobrazu. Skróty pisowni muzycznej – volty</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<p><i>Ogólnie zima;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • zna termin volta i rozumie funkcję volt w zapisie nutowym; • wie, co to jest synkopa, przedtakt, pauzy; • wie, jaki jest zapis, nazwy i funkcje różnych oznaczeń muzycznych występujących w piosence; • umie zagrać fragment kolędy <i>Pójdźmy wszyscy do stajenki</i>. 	<p><i>zima;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi samodzielnie znaleźć w nutach tej piosenki rytm z synkopą; • umie zakończyć powtarzając się prostą melodię, improwizując drugą voltę.
<p>12. WKRÓTCE ŚWIĘTA BOŻEGO NARODZENIA</p> <p>Kapela ludowa. Gramy i śpiewamy kolędy i pastorałki</p> <p>DZ</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • zna melodie i słowa niektórych polskich kolęd i pastorałek; • umie zaśpiewać w grupie pastorałkę <i>My też, pastuszkowie</i>; • wie, co to jest kapela ludowa; • potrafi zagrać na dzwoneczkach/flecie kolędę <i>Pójdźmy wszyscy do stajenki</i> oraz fragment <i>Jezus malusieńki</i>; • umie zagrać akompaniament do pastorałki z obserwacją zapisu nutowego. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać solo pastorałkę <i>My też, pastuszkowie</i>; • potrafi wymienić różne rodzaje kapel ludowych; • umie zagrać na dzwoneczkach/flecie kolędę <i>Jezus malusieńki</i>.
<p>13. KOLEĐOWANIE</p> <p>Solowe występy chętnych uczniów – prezentacja umiejętności</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zna melodie i słowa niektórych polskich kolęd i pastorałek; • umie zaśpiewać w grupie 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać solo pastorałkę <i>My też, pastuszkowie</i>; • potrafi zaakompaniować do

<p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<p>pastorałkę <i>My też, pastuszkowie</i>;</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi zagrać kolędę <i>Jezus malusieńki</i> i/lub <i>Pójdźmy wszyscy do stajenki</i>; • przyniósł śpiewniki z kolędami i pastorałkami. 	<p>wybranej kolędy lub pastorałki na dowolnym instrumencie melodycznym.</p>
<p>14. O OPERZE W TEMPIE PRESTO – SPACER PO OPERZE WROCŁAWSKIEJ – WYCIECZKA ONLINE</p> <p>Instytucje kultury – gmach operowy. Twórcy przedstawień operowych DZ</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje informatyczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie powtarzające się fragmenty piosenki <i>Gioachino</i>; • zna i rozumie terminy: opera, uwertura, scena, soliści, chór, balet, orkiestra, scenograf, reżyser itd.; • gra w grupie temat uwertury do opery <i>Wilhelm Tell</i> G. Rossiniego. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie całą piosenkę <i>Gioachino</i>; • potrafi opowiedzieć, czym jest opera (ew. także treść wybranej opery); • świadomie posługuje się terminami: scena, kanał orkiestrowy, gmach opery; • umie powiedzieć, kto występuje w przedstawieniu operowym i kto jeszcze bierze udział w przygotowaniu spektaklu; • umie ułożyć tekst pasujący do podanego rytmu.
<p>15. ZA KULISAMI OPERY – STANISŁAW MONIUSZKO</p> <p>Sztuka jako forma kształtowania uczuć patriotycznych w czasach</p>	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaśpiewać w grupie pieśń <i>Prząśniczka</i>; • wie, co to jest opera; • wie, kim był Stanisław Moniuszko, i zna tytuły jego oper oraz pieśni; 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaśpiewać solo refren pieśni <i>Prząśniczka</i>; • zna kilka faktów dotyczących życia i twórczości Stanisława Moniuszki; • potrafi wymienić cechy

<p>niewoli. <i>Śpiewniki domowe</i> i opery Stanisława Moniuszki.</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje informatyczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi rozpoznać rytm poloneza w słuchanym utworze i określić jego charakter; • umie zagrać na instrumencie melodycznym fragment pieśni <i>Dziad i baba</i>. 	<p>Polaka patrioty na przykładzie <i>Poloneza Miecznika</i>.</p>
<p>16. JESZCZE JEDEN MAZUR DZISIAJ</p> <p>Cechy mazura. Śpiewamy i gramy pieśni w rytmie mazura</p> <p>DZ</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje informatyczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać pierwszą zwrotkę piosenki <i>Zimowy mazur</i>; • zna nazwy polskich tańców narodowych; • potrafi wymienić charakterystyczne cechy poloneza, krakowiaka i mazura; • wie, co to jest nuta akcentowana; • umie wyjaśnić funkcję kropki umieszczonej obok nuty; • potrafi wyjaśnić określenie: artystyczne opracowanie tańca. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać wszystkie zwrotki piosenki <i>Zimowy mazur</i>; • umie wyklaskać lub zagrać na instrumencie perkusyjnym charakterystyczne rytmy mazura; • potrafi zagrać na dzwonek fragment pieśni F. Tymolskiego <i>Ostatni mazur</i>; • umie uzupełnić zapis rytmu wykorzystując wartości rytmiczne z kropką.
<p>17. POLSKI KARNAWAŁ W RYTMACH TAŃCÓW NARODOWYCH</p> <p>Utrwalenie cech tańców –</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać w grupie poznane piosenki w rytmach tańców; • potrafi wymienić charakterystyczne cechy polskich tańców 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wykonać rytmy polskich tańców narodowych; • umie rozpoznać tańce narodowe po usłyszeniu ich rytmu; • potrafi podać kilka informacji

<p>zabawy i ćwiczenia</p> <p>DZ</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje informatyczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<p>narodowych: poloneza, mazura, oberka, kujawiaka i krakowiaka;</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie przyporządkować poznane piosenki i utwory do odpowiedniego tańca; • zna nazwisko Henryk Wieniawski; • rozumie termin parlando. 	<p>o Henryku Wieniawskim;</p> <ul style="list-style-type: none"> • umie wyrecytować przysłowie ludowe w rytmie tańców narodowych; • potrafi wykonać kroki i figury wybranego tańca narodowego.
<p>18. SZYBKO I WOLNO – OBEREK I KUJAWIAK</p> <p>Cechy oberka i kujawiaka – rozpoznawanie tańców w słuchanych przykładach.</p> <p>Improwizacja melodii kujawiaka na dźwiękach <i>e g h</i></p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • zna nazwy i potrafi wymienić charakterystyczne cechy: mazura, kujawiaka i oberka; • potrafi określić kontrasty i podobieństwa występujące między oberkiem i kujawiakiem; • zna termin metrum trójdzielne; • zna metrum 3/8. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie odczytać rytm w metrum 3/8; • umie wyklaskać lub zagrać na instrumencie rytmy oberkowe i kujawiakowe; • potrafi zaimprovizować głosem lub na instrumencie melodię kujawiaka na dźwiękach <i>e g h</i>.
<p>19. DOM PEŁEN MUZYKI</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie fragmenty piosenki <i>Muzykalna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie całą piosenkę <i>Muzykalna rodzina</i>;

<p>Muzyczne rodziny dawniej i dziś. W.A. Mozart. Rodziny instrumentów według źródła dźwięku</p> <p>DZ</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje informatyczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<p><i>rodzina</i>;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna co najmniej dwa nazwiska muzycznych rodzin; • potrafi odnaleźć fragmenty gamy w nutach piosenki <i>Muzyczna rodzina</i>; • wie, kim był W.A. Mozart; • potrafi wymienić nazwy instrumentów smyczkowych; • wie, czym zajmuje się lutnik. 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady kilku muzycznych rodzin; • potrafi samodzielnie rozczytać wstawki melodyczne w nutach piosenki <i>Muzyczna rodzina</i>; • umie powiedzieć kilka zdań o W.A. Mozarcie; • wie, jak są zbudowane wybrane cztery instrumenty smyczkowe i jak się na nich gra; • umie wymienić co najmniej dwa nazwiska słynnych lutników.
<p>20. . NAJWIĘKSZY KOMPOZYTOR (CHARAKTERYSTYKA POSTACI)</p> <p>J.S. Bach – kompozytor, kantor, organista i pedagog</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje informatyczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Muzyczna rodzina</i>; • zna nazwisko J.S. Bacha, umie wymienić trzy tytuły jego utworów; • gra w zespole jeden z głosów utworu <i>Musette</i> J.S. Bacha. • tworzy prezentację. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa piosenkę <i>Muzyczna rodzina</i> i umie do niej zaakompaniować na wybranym instrumencie; • wie, kim był J.S. Bach, umie opowiedzieć własnymi słowami o jego życiu i twórczości; • gra samodzielnie jeden z głosów utworu <i>Musette</i> J.S. Bacha. • tworzy prezentację.
<p>21. ORGANY</p> <p>Budowa i brzmienie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie fragmenty piosenki <i>Orkiestry dętej</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>Orkiestry dętej</i>;

<p>organów. Najstynniejsze organy w Polsce</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • umie w grupie zaakompaniować do tej piosenki na instrumentach perkusyjnych; • potrafi przyporządkować organy do właściwej grupy instrumentów. 	<ul style="list-style-type: none"> • umie do niej zaakompaniować na flecie lub instrumentach perkusyjnych; • zna zasady działania organów i wymienia główne elementy ich budowy; • wie, gdzie znajdują się słynne organy w Polsce; • zna nazwę <i>toccata</i>; • umie uporządkować różne rodzaje instrumentów i połączyć je w grupy ze względu na źródło dźwięku.
<p>22. KAŻDY MA GŁOS! Higiena głosu: ćwiczenia oddechowe, dykcyjne i emisyjne</p> <p>DZ</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Rozkołysz pieśnią świat</i>; • wie, jak powstaje głos; • wie, jak dbać o głos; • umie prawidłowo wykonać ćwiczenia oddechowe, dykcyjne, emisyjne. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaśpiewać solo z odpowiednią interpretacją jedną zwrotkę piosenki <i>Rozkołysz pieśnią świat</i>; • zna zasady prawidłowego operowania głosem; • umie świadomie wykorzystać swoje możliwości głosowe w zabawach i wspólnym śpiewie; • potrafi opowiedzieć o swoich wrażeniach po wysłuchaniu utworu F.B. Mâche’a <i>Korwar</i>.
<p>23. GŁOS W RÓŻNYCH BARWACH</p> <p>Podstawowe głosy ludzkie: sopran, alt, tenor, bas. Głos biały w muzyce ludowej</p> <p>ANDREA BOCELII –</p>	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Rozkołysz pieśnią świat</i>; • zna nazwy głosów ludzkich i umie określić ich cechy; • wie, co to jest <i>głos biały</i>; • potrafi odróżnić oryginalną muzykę ludową od jej 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaśpiewać solo piosenkę <i>Rozkołysz pieśnią świat</i>; • umie rozróżnić podstawowe głosy ludzkie w słuchanym utworze; • umie zauważyć różnice między melodią oryginalną a

<p>CHARAKTERYSTYKA POSTACI (METODA PROJEKTU).</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - porozumiewanie się w językach obcych, - kompetencje informatyczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<p>artystycznego opracowania;</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna nazwisko K. Szymanowskiego; • umie znaleźć informacje na temat polskiego śpiewaka. 	<p>jej artystycznym opracowaniem (na przykładzie piosenki anonimowej i w opracowaniu K. Szymanowskiego <i>A ktoś tam puka?</i>);</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi zaprezentować dowolną piosenkę, wcielając się w role różnych wykonawców.
<p>24 - 25. INSTRUMENTY DĘTE DREWNIANE</p> <p>Budowa, brzmienie fletu poprzecznego, oboju, klarnetu i fagotu. Jazz – improwizacja na dźwiękach skali</p> <p>DZ</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - kompetencje informatyczne, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • zna nazwy instrumentów dętych drewnianych: flet poprzeczny, obój, klarnet, fagot i potrafi je rozpoznać na ilustracji; • zna nazwiska kompozytorów: A. Vivaldi, G. Gershwin, J.S. Bach; • wie, co to jest jazz; • buduje proste instrumenty stroikowe według instrukcji w podręczniku. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi wymienić charakterystyczne cechy budowy instrumentów dętych drewnianych; • umie rozpoznać ich brzmienie w słuchanych utworach; • potrafi zaimprovizować melodię złożoną z dźwięków skali jazzowej.

<p>26. WIOSNNE TRADYCJE – PIERWSZY DZIEŃ WIOSNY.</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenkę <i>W kurniku</i>; • wie, kim był L. van Beethoven; • określa zjawiska przyrody ilustrowane muzyką w <i>Burzy</i> L. van Beethovena; • współpracuje w grupie podczas muzycznych ilustracji; • zna termin: muzyka ilustracyjna. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa piosenkę <i>W kurniku</i> i proponuje sposoby jej „umuzycznienia”; • w słuchanym utworze umie wskazać środki muzyczne naśladujące odgłosy przyrody; • potrafi muzycznie zilustrować historyjkę obrazkową; • umie odczytać zapis graficzny ilustracji dźwiękowej do wiersza <i>Wiosenny wietrzyk</i> i aktywnie uczestniczy w jej tworzeniu; • podejmuje próbę opracowania własnego pomysłu.
<p>27. KONSTYTUCJA 3 MAJA – UTRWALENIE PIEŚNI PATRIOTYCZNYCH</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenki <i>Witaj, majowa jutrzienko</i> i <i>Idzie wiosna</i>; • umie określić budowę pieśni: zwrotka i refren; • śpiewa w grupie melodię kanonu; • zna budowę formy: AB, ABA, ABA’, ronda; • rozpoznaje dwie jednakowe części w utworze o formie ABA. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie piosenki <i>Witaj, majowa jutrzienko</i> i <i>Idzie wiosna</i>; • umie określić budowę pieśni: zwrotka i refren; • śpiewa w grupie melodię kanonu; • zna budowę formy: AB, ABA, ABA’, ronda; • rozpoznaje dwie jednakowe części w utworze o formie ABA.
<p>28. GRAJĄCE KAMIENIE</p> <p>Improwizacja ruchowa do słuchanej muzyki. Niekonwencjonalne wykorzystanie kamieni – do zabaw rytmicznych i twórczych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać w grupie piosenkę <i>Sny kamieni</i>; • potrafi prawidłowo powtórzyć po nauczycielu różne rytmy; • wie, co to są bemol, krzyżyk i kasownik oraz jaka jest ich funkcja; 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać solo fragment piosenki <i>Sny kamieni</i>; • potrafi zaimprovizować ciekawą opowieść o śnie kamienia; • umie zaproponować ilustrację ruchową do utworu <i>Taniec ognia</i> M. de Falli.

<p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w zabawach rytmicznych z kamieniami oraz w improwizacji tanecznej do utworu M. de Falli. 	
<p>29. NAD BŁĘKITNĄ WODĄ.</p> <p>Muzyka ilustracyjna w utworze C. Saint-Saënsa. Trójdźwięk majorowy i minorowy – akompaniament</p> <p>DZ</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • umie zaśpiewać w grupie co najmniej jedną część piosenki <i>Sny kamieni</i>; • potrafi zaśpiewać w grupie refren piosenki <i>Wesoły żeglarz</i>; • zna termin szanta; • umie odróżnić słuchem melodię majorową od minorowej; • potrafi wypowiedzieć się własnymi słowami na temat utworu <i>Akwarium C. Saint-Saënsa z cyklu Karnawał zwierząt</i>. 	<ul style="list-style-type: none"> • potrafi solo zaśpiewać jedną część piosenki <i>Sny kamieni</i> oraz całą piosenkę w grupie; • umie zaśpiewać solo refren piosenki <i>Wesoły żeglarz</i>; • odróżnia słuchem dwa trójdźwięki: majorowy i minorowy; • potrafi odpowiednio dobrać do melodii piosenki akompaniament akordów C-dur i d-moll na dzwoneczkach; • umie określić tempo, charakter i elementy ilustracyjne w utworze <i>Akwarium C. Saint-Saënsa z cyklu Karnawał zwierząt</i>.
<p>30. NAD POLSKIM MORZEM</p> <p>Muzyka ludowa z Kaszub – instrumenty, tańce i piosenki</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • umie wskazać na mapie Kaszuby, orientuje się w ukształtowaniu terenu i krajobrazie tego regionu; • zna co najmniej jedną nazwę ludowego instrumentu kaszubskiego; • gra na dowolnym 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa piosenkę <i>Wesoły żeglarz</i> z własnym tekstem do jednej zwrotki; • umie wymienić trzy opisane w podręczniku ludowe instrumenty kaszubskie; • potrafi zagrać na dowolnym instrumencie melodycznym

<ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<p>instrumencie melodycznym fragment melodii ludo-wej <i>Naszô nĕnka</i> i umie określić jej budowę;</p> <ul style="list-style-type: none"> • wie, co to jest volta. 	<p>melodię <i>Naszej nĕnki</i>, wie, jak jest zbudowana.</p>
<p>31 - 32. CO ZOSTAŁO W PAMIĘCI</p> <p>Zawody, quizy i zagadki utrwalające wiadomości z całego roku szkolnego</p> <p>Kompetencje kluczowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porozumiewanie się w języku ojczystym, - umiejętność uczenia się, - kompetencje społeczne i obywatelskie, - inicjatywność i przedsiębiorczość, - świadomość i ekspresja kulturalna 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa w grupie pierwszą zwrotkę piosenki <i>Lato, lato</i>; • śpiewa w grupie piosenki z całego roku szkolnego; • zna różne oznaczenia metrum, tempa, dynamiki oraz symbole muzyczne takie jak: wartości rytmiczne, znaki repetycji, akcent, takt itp.; • potrafi wymienić kilka instrumentów i przyporządkować je do właściwej grupy (smyczkowe, strunowe, dęte, perkusyjne); • w zagadce rozpoznaje dwa lub trzy utwory z repertuaru do słuchania. 	<ul style="list-style-type: none"> • śpiewa całą piosenkę <i>Lato, lato</i>; • śpiewa solo fragmenty wybranych piosenek z całego roku szkolnego; • zna większość symboli i oznaczeń muzycznych znajdujących się w nutach podręcznika; • potrafi wymienić wszystkie poznane instrumenty i przyporządkować je do właściwej grupy (smyczkowe, strunowe, dęte, perkusyjne); • w zagadkach muzycznych rozpoznaje większość utworów z repertuaru do słuchania; • aktywnie bierze udział w zabawach i zagadkach ruchowo - muzycznych.